

ZAPISNIK

**X. rednega zasedanja skupščine Mestnega
ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane,**

ki je bilo v sredo, dne 2. aprila 1952,
od 8. do 13.45 in od 15. do 19.50 v sejni
dvorani MLO, Ljubljana, Mestni trg 1

Predsednik skupščine tov. **Vladimir Krivic** začne zasedanje, ki ga je sklicalo predsedstvo skupščine po 15. členu zakona o delu ljudskih odborov. Predno preide na dnevni red zasedanja, predloži ljudski odbornik tov. **Jože Kavčič** skupščini tole resolucijo o tržaškem vprašanju:

Dogodki, ki se zadnje dni odigravajo v Trstu in po italijanskih mestih, ko proslula fašistična in kominformistična družčina zahteva, da se Trst priključi Italiji, niso mogli neopaženo mimo demokratične in borbene Ljubljane. V zadnjih štirih dneh so študentje, delavci, žene ter sploh vse prebivalstvo povedali jasno vsemu svetu svojo voljo. Skupščina Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane v celoti odobrava te manifestacije, se jim pridružuje in skupno z vsem ljubljanskim prebivalstvom:

1. obsoja provokacije italijanskih fašistov ter njihovih moskovskih pajdašev kakor tudi pomagačev fašizma na Zapadu, kar moti dobre sosedske odnose in ogroža mir v svetu;

2. zahteva, da dobe Slovenci na ozemlju pod Italijo, v Trstu in Gorici in Beneški Sloveniji enake pravice, kot jih imajo pri nas v Jugoslaviji vse narodnostne manjšine, med katerimi so tudi Italijani;

3. zahteva, da se problem Trsta reši brez mešetarjev. Ker kaže, da je mešetarjenje postalo v mednarodnem političnem življenju že praksa, to prakso odklanjamo in zahtevamo, da se problem Trsta rešuje neposredno z nami;

4. z ogorčenjem protestiramo proti vestem iz Londona, Washingtona in Rima, ki pravijo, da sta se Velika Britanija in ZDA odločili za konferenco z Italijo glede STO in cone A. To konferenco nameravamo imeti brez nas. Ob poskusu tega dejanja jih spominjamo na bližnje dni pretekle vojne, ki je jasno pokazala, kdo je njihov resnični zaveznik ter borec proti fašizmu in kdo samo koristolovec ter politični špekulant. Jugoslavijo pozna ves svet kot doslednega zaveznika, medtem ko je Italija po vsem svetu že znana kot klasičen primer političnega špekulanta.

Končno pa moramo pri tej, demokratičnemu svetu resnično nerazumljivi „igri“ okrog Trsta spomniti tako Italijane kakor zaveznike na številne naše najboljše sinove, ki so izkrnaveli za našo svobodo in za osvoboditev Trsta na njegovih ulicah od strelav fašističnih pušk. Vsi ti padli borci nas opominjajo, da okrog Trsta ne smemo pustiti nobenega barantanja.

V interesu miru v svetu je, da se vprašanje Trsta reši čimprej in pravično. To bo le takrat, ko bo pri reševanju udeležena kot enakopraven faktor tudi Jugoslavija, ki ima več razlogov to zahtevati kot katera koli udeleženka te konference, kajti Trst je bil zgolj zaradi mešetarjenja odrezan od svojega prirodnega gospodarskega in nacionalnega zaledja umetno in povsem krivično po

prvi svetovni vojni, po drugi svetovni vojni, v kateri je dala Jugoslavija in naše primorsko ljudstvo največ žrtev v borbi proti fašizmu in hitlerizmu, ter potem, ko je naša Jugoslovanska armada Trst tudi osvobodila, pa je tako ravnanje cinično trganje zaveznitva, skrajno žaljiv in neverjetno kratkoviden poskus zapadnih in italijanskih krogov trgovati z našo zemljo in dajati potuho fašističnim zločincem in moskovskim neticem vojne.

Smatramo italijansko vlado povsem odgovorno za nizkotne imperialistične izgrede v Italiji in zahtevamo zadoščenje.

V celoti odobravamo govor maršala Tita v skupščini ter želimo, da vlada FLRJ zavzame odločnejše stališče za zaščito pravic naših neosvobojenih bratov v Italiji in Trstu.

Tako je naše stališče in mišljenje vse Ljubljane, ki je že okusila fašistično okupacijo.

Smrt fašizmur — svobodo našemu ljudstvu v Italiji in Trstu!

Ljudski odborniki z večkratnimi vmesnimi odobravanji soglasno sprejmejo resolucijo in sklenejo, da se polnoštevilno pridružijo prebivalstvu pri sprejemu ljudskih poslancev Ljudske skupščine FLRJ, ki se z zasedanja v Beogradu vračajo v Ljubljano.

Zasedanje je zato prekinjeno od 8.30 do 11. ure.

Po manifestacijah se zasedanje nadaljuje.

Predsednik skupščine določi, da bo zapisnik vodila tajnik **Resnik Julijana**.

Na predlog ing. **Lapajne-Oblak Sonje** izvolijo odborniki za overitelja zapisnika **Slapničarja Jožeta** in ing. **Letonja Emilijo**.

Tajnik ugotovi, da je od 123 izvoljenih odbornikov navzočih 112, opravičeno odsotnih je deset, en odbornik pa neopravičeno. Odsotni so bili: Bajuk Stana, Božič Lado, Černe Stane, Kimovec Franc, Kreačič Ivan, Košir Jože, Nebec Franc, Sever Stane, ing. Stare Ostoj, Vojska Danilo in Zlatnar Peter.

Predsednik potrdi sklepčnost zasedanja.

Nato predlaga predsednik potrditev zapisnika IX. rednega zasedanja, katerega so ljudski odborniki predhodno prejeli.

Zapisnik skupščina soglasno odobri.

Predsednik predlaga nato naslednji

dnevni red:

1. Poročilo o stanju turizma in gostinstva v Ljubljani in predlog za reorganizacijo gostinske mreže.
2. Poročilo o pripravah za letošnji proračun MLO in predlog o uvedbi nekaterih lokalnih davščin.
3. Sprejetje sklepa za zagotovitev popolne izrabe razpoložljivih stanovanjskih prostorov.
4. Predlog o reorganizaciji nekaterih komunalnih podjetij ter ustanovitvi nekaterih novih podjetij.

5. Sprejetje odloka o odpiranju in zapiranju obratov.

6. Sprejetje odločb o ustanovitvi oziroma ukinitvi gospodarskih podjetij.

7. Izvolitev davčnih komisij.

8. Spremembe v nekaterih komisijah MLO.

Predsednik skupščine predlaga eventualno dopolnitev dnevnega reda in ker se nihče ne oglasi, dá predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

1. POROČILO O STANJU TURIZMA IN GOSTINSTVA V LJUBLJANI IN PREDLOG ZA REORGANIZACIJO GOSTINSKE MREŽE

Poroča Štefan Edi, poverjenik za trgovino, gostinstvo in turizem:

V okviru celotnega našega gospodarstva sta tudi gostinstvo in turizem važni panogi za našo socialistično graditev. Enako kot pri trgovini, se je po zadnjih gospodarskih ukrepih pokazal določen napredek tudi v gostinstvu in turizmu, seveda v nekoliko počasnejšem tempu, kajti v gostinstvu se novi ekonomski ukrepi niso tako hitro uveljavili kot v trgovini. Še počasnejši pa je bil razvoj turizma, čeprav je to zelo važna panoga.

Kljub temu, da je Ljubljana že od nekdaj veljala za središče turizma in tujskega prometa, predvsem kot izhodiščna postojanka, se na tem polju doslej ni napravilo mnogo.

Vzrok, da za turizem in tujski promet po osvoboditvi nismo skoraj nič naredili, je predvsem v tem, da ravno tista podjetja in ustanove, ki bi že po svojem značaju morale biti zainteresirane za razvoj turizma in gostinstva, niso naredile zanj ničesar konkretnega. Manjkalo je tudi množičnega sodelovanja in usmerjanja posameznikov, kar se vidi že iz tega, da v Ljubljani nismo mogli ustanoviti društva, ki bi pomagalo k razvoju turizma in tujskega prometa, kljub temu, da smo to že večkrat poskušali.

Za poživitev razvoja turizma je bila izvoljena pri Mestnem ljudskem odboru posebna komisija, ki bo na današnjem zasedanju posebej poročala.

Za razvoj turizma ni važna samo ureditev gostinskih obratov, ki služijo neposredno turistom, temveč notranja in zunanja ureditev vseh trgovskih in gostinskih lokalov. Zato je Poverjeništvo za trgovino in gostinstvo skupaj s komisijo in Združenjem gostinskih podjetij storilo nekaj ukrepov za izboljšanje videza obratov, in sicer:

1. Ker se je pod vplivom prejšnjega distribucijskega sistema trgovska mreža razvijala stihijsko in so se lokali dodeljevali neperspektivno tudi netrgovskim obratom, je poverjeništvo napravilo razpored lokalov zaradi specializacije trgovske mreže po branžah in predlagalo preselitev lokalov z netrgovinsko dejavnostjo na periferijo.

Pri razporeditvi smo upoštevali dejstvo, da se reprezentančne poslovalnice, ki so pomembne tako za notranji promet kot za turizem, razvrstijo na prometnejših ulicah. S stališča tujskega prometa je važna ureditev starega dela

mesta (Starega in Mestnega trga), ki je po osvoboditvi ostal povsem zapuščen. V tem delu mesta so že renovirali in preuredili dvanajst trgovskih lokalov, trenutno pa renovirajo še dva. S tem bomo ta del mesta precej poživili. Potrebno pa bo izvršiti še druge preselitve in odpreti v teh lokalih take trgovske poslovalnice, ki so primerne za omenjeni mestni predel. V tujsko-prometnem pogledu bo s tem Ljubljana prav gotovo pridobila.

V zvezi z reorganizacijo trgovske mreže se ureja šest večjih reprezentančnih poslovalnic, ki bodo adaptirane do 1. maja.

2. Poverjenišтво za trgovino in gostinstvo je s posredovanjem izvoznega podjetja Ljubljana-eksport že uvozilo nekaj reklamnih napisov za trgovske in gostinske obrate v centru. Tako bo dobilo dvaindvajset trgovin in pet gostinskih obratov v najkrajšnji času svetlobne reklamne napise. Poleg tega pa bomo sto izložb v centru in štiri gostinske obrate do 1. maja opremili s fluorescenčno razsvetljavo. Cevi za to razsvetljavo so prav tako nabavljene v inozemstvu.

3. Napačno bi bilo misliti, da so samo objektivne težave vzrok neurejenih lokalov in izložb. Zato je poverjenišтво proti koristnikom neurejenih lokalov in izložb storilo na podlagi odloka MLO o javnem redu in miru ostre ukrepe. V večernih urah so organi trgovinske inšpekcije kontrolirali trgovske in gostinske lokale. Na osnovi teh kontrol je bilo predanih v upravno-kazenski postopek, s predlogom za kaznovanje, do sedaj preko štirideset poslovalnic.

4. Poleg omenjenih trgovskih poslovalnic je predvidena, odnosno se že izvršuje preureditev naslednjih gostinskih objektov:

a) Dokončuje se ureditev gostinskih lokalov Grajske restavracije, katere otvoritev bo 1. maja. Razen gostinskih lokalov bo do 1. maja urejeno dvorišče Gradu za predstave, dvorana za množične prireditve na Gradu in razgledni stolp. Svet za komunalo bo poskrbel, da bodo do 1. maja urejeni nasadi in poti na Grajskem hribu.

b) Na objektu hotela Bellevue se nadaljujejo dela na ureditvi terase, vrta in gozdička. Vsa ta dela bodo končana do 1. maja, s čimer bodo celotni zunanji prostori hotela na razpolago gostom.

c) Novo urejeni gostinski prostori pri „Šestici“ bodo odprti 5. IV. 1952. S temi prostori je Ljubljana pridobila nov, lepo urejen gostinski obrat.

d) Do 1. maja bo popolnoma preurejen buffet „Ekspress“ na Miklošičevi cesti. Preureditev je bila zaradi tujcev nujno potrebna, kajti okolica kolodvora je v tem pogledu najbolj zanemarjena.

e) V sklopu Kolodvorske restavracije bo odprt do 1. maja restavracijski vrt z 250 sedeži. V tem obratu so obnovljeni vsi prostori, peronska točilnica pa je v celoti preurejena. Poleg kioskov za prodajo mrzle hrane in brezalkoholnih pijač, ki jih je restavracija odprla na peronu, bo s 1. aprilom pričela tudi s prodajo pijač in mrzle hrane ob vlakih.

f) Slaščičarna in kavarna Volga tudi že preureja lokal in ga povečuje za 100 %. Podjetju je bil dodeljen bivši lokal Holynsky in potrebna sredstva za adaptiranje.

g) Poleg že omenjenih objektov, ki se obnavljajo, je v načrtu takojšnja ureditev štirih manjših obratov, ki bodo poleg mrzle hrane nudili gostom samo

ekspres kavo in žgane alkoholne pijače. Ti obrati bodo na Cankarjevi cesti št. 12 (bivši Janež), ki ga že preurejajo in je predvidena otvoritev 1. maja, v palači Bata (lokal bivše lekarne Ustar), v Tavčarjevi ulici št. 4, v sestavu Tavčarjevega hrama ter na Tyrševi cesti št. 8 poleg restavracije Šestica (v sedanjem lokalu cvetličarne).

h) Hotel Štrukelj preurejajo že od lanske jeseni. Objekt je bil dokaj demoliran in bodo znašali stroški za adaptacijo in opremo preko 40.000.000.— din.

Za vse že izvršene adaptacije, predvsem pa za predvidena dela, so potrebna visoka finančna sredstva. Podjetja sicer imajo sredstva v skladih vodstva in skladih za prosto razpolaganje, s katerimi bi lahko krila precejšen del predvidenih investicij. Vsi skladi pa so blokirani in jih bodo podjetja, razen manjšega dela sklada vodstva, po izjavi zveznega ministra za finance na zadnjem zasedanju Zvezne skupščine, morala odvesti. Ker v plan investicij za leto 1952 ni vključen noben gostinski in trgovski objekt, nastane vprašanje, s čim bomo predvidene adaptacije krili, oziroma plačali že izvršena dela.

Vsa izvršena in v glavnem tudi predvidena dela so večinoma vzdrževalnega značaja. Na prvi pogled je jasno, da so na primer roloji, portali, senčniki nad izložbami, fasade in žlebovi v takem stanju, da se dela ogromna gospodarska škoda, če se popravila ne izvršujejo redno. Na poslopju hotela Union sta na primer streha in fasada v takem stanju, da morajo skoraj vsak mesec pozvati gasilsko milico, da s fasade in nastreška odstrani dele, ki sicer sami odpadajo in življenjsko ogrožajo pasante. Potrebnih sredstev za popravilo podjetje kljub ponovnim prošnjam in vlogam ne more dobiti, čeprav ima sredstva na razpolago na lastnih, toda blokiranih skladih. Poverjeništvu za trgovino in gostinstvo je skupaj s komisijo za izgled mesta napravilo daljši perspektivni plan za popravilo in obnovo fasad. Zaradi zapore finančnih sredstev pa plana ni mogoče izvršiti, čeprav so z nekaterimi deli že začeli.

Zaradi poživitve tujskega prometa in za izvršitev priprav za novo tujsko sezono je bil na predlog Izvršilnega odbora sestavljen iniciativni odbor za ustanovitev turističnega društva. Iniciativni odbor je izvršil potrebne predpriprave, izdelal pravila in bo predvidoma 16. aprila ustanovna skupščina. Ker poverjeništvu in komisija za turizem ne moreta izvršiti vseh nalog na področju turizma, je potrebno, da v turističnem društvu sodeluje večje število ljudskih odbornikov kakor tudi predstavnikov raznih ustanov in podjetij. Ljudski odborniki naj v svojih volilnih enotah seznanijo s problemi in pomenom turizma tudi volivce. Ker predvidevamo letos večji dotok tujcev, so potrebni čim hitrejši ukrepi, da bomo izvedli vsaj tiste naloge, za katere niso potrebna večja denarna sredstva, potrebno pa je tesnejše sodelovanje vsakega posameznika.

Istčasno z urejanjem gostinskih in trgovskih lokalov bi bilo potrebno, da tudi lastniki ostalih stavb pričnejo te takoj urejevati in odstranjevati razne nedostatke, na primer pri ograjah, fasadah itd.

Gostinstvo:

Že uvodoma sem omenil, da se je gostinstvo pod vplivom zadnjih gospodarskih ukrepov deloma zboljšalo. Povečal se je asortiman jedil in pijač.

Postrežba je, vsaj v posameznih primerih, postala kulturnejša, in to predvsem tam, kjer je direktor skupaj z upravnim odborom in delavskim svetom gospodar situacije. Tudi število gostinskih obratov se je zadnje čase zvišalo, tako da imamo trenutno v Ljubljani 155 raznih gostinskih obratov, od tega 99 v državnem sektorju, en zadržni obrat ter 54 obratov socialističnega zakupa. Napram stanju leta 1950 imamo v letu 1952 dvaintrideset obratov več, in to dvaindvajset v državnem sektorju in deset v socialističnem zakupu. Razširjena gostinska mreža je vplivala tudi na višino prometa. Promet v gostinskih obratih je bil naslednji:

Sektor		Hrana	Pijače	Ostale storitve	Skupni promet v tisočih din
Državni	leta 1951	335.816	459.399	12.449	807.664
Državni	leta 1950	245.122	470.003	18.573	733.698
	%	137	98	67	110
Zakup	leta 1951	27.255	181.139	4	208.398
Zakup	leta 1950	13.696	78.425	—	92.148
	%	193	231	—	226
Skupaj	leta 1951	363.071	645.538	12.453	1.016.062
Skupaj	leta 1950	258.818	548.455	18.573	825.846
	%	140	117	67	122

Prikazani finančni promet izkazuje pri državnem sektorju znatno zvišanje prometa pri hrani, medtem ko izkazuje pri pijači padec za 2 %. Povečanje prometa v socialističnem zakupu gre v glavnem na račun povečanega števila obratov. Skupni finančni promet izkazuje 122 % v letu 1951 napram letu 1950.

Količinsko se je promet v vseh gostinskih obratih v letu 1951 napram letu 1950 znatno dvignil razen pri žganih pijačah.

Sektor		Vino l	Pivo l	Zgane pijače l
Državni	leta 1951	2,113.526	2,189.865	193.165
Državni	leta 1950	1,882.213	2,183.672	329.593
	%	112	100	59
Socialistični zakup	leta 1951	994.377	839.570	69.550
Socialistični zakup	leta 1950	364.162	367.418	42.858
	%	273	228	162
Skupaj	leta 1951	3,107.903	3,029.435	262.715
Skupaj	leta 1950	2,246.375	2,551.090	372.451
	%	138	118	70

V mesecu januarju in februarja 1952 je promet v gostinskih obratih tako količinsko kot finančno znatno padel in je prišel pod povprečje prometa 1951, ki je znašalo 84.500.000.— din mesečno. Januarski promet izkazuje 82.581.000.— din, februarski 80.000.000.— din. Vsled povečanja režije in družbenega doprinosa izkazujejo gostinska podjetja v mesecu januarja na področju Ljubljane ca štiri milijone dinarjev zgube pri vračunanem 5%-nem davku na promet proizvodov. Ker pa predvideva začasna tarifa d. p. p. 12%-ni davek za vse gostinske storitve od 1. januarja 1952, se bo ta zguba povišala za nadaljnjih sedem do osem milijonov dinarjev, če gostinska podjetja tega plačila ne bodo oproščena. Podjetja na področju Ljubljane z mesecem januarjem namreč niso prešla na novo strukturo cene, ki jo predvideva družbeni plan, postavka d. p. p. pa ni bila znana. Nova struktura cene se je v obratih na področju Ljubljane uveljavila šele s 1. marcem 1952.

Gospodarjenje po načelih družbenega plana je tudi v gostinskih obratih pokazalo prve pozitivne posledice. Podjetja so pričela iskati notranje rezerve, čeprav so v začetku leta zatrjevala, da takih rezerv ni. Šele izgube v januarju in nevarnost, da ne bodo dobili celotne plače, jih je pripravila do konkretnjših ukrepov.

Znižanje stroškov se je v podjetjih odrazilo predvsem na postavkah režije in pri plačnem fondu, na primer:

a) Podjetje Daj-Dam je v januarju pri prometu 3.265.000.— din imelo režijskih stroškov 229.000.— din in plačnega fonda 252.000.— din, v februarju pa pri prometu 3.010.000.— din režijskih stroškov samo 183.000.— din in plačnega fonda 240.000.— din.

b) Hotel in restavracija Union v januarju pri prometu 5.800.000.— din režijskih stroškov 515.000.— din in plačnega fonda 731.000.— din, v februarju pa pri prometu 5.400.000.— din režijskih stroškov samo 361.000.— din in plačnega fonda 645.000.— din.

c) Podjetje Cinkole v januarju pri prometu 1.007.000.— din režijskih stroškov 110.000.— din in plačnega fonda 130.500.— din v februarju pa pri prometu 1.068.000.— din režijskih stroškov 65.749.— din in plačnega fonda 122.000.— din.

Tudi pri ostalih podjetjih so režijski stroški znatno padli, ni pa še opaziti znižanja plačnega fonda, ker podjetja tega vprašanja niso dovolj resno načela. Ze dosedANJI pregled po podjetjih je pokazal, da podjetja zaposlujejo sorazmerno visoko število osebja, to pa predvsem zaradi tega, ker kader ni kvaliteten. Glavno vprašanje ni znižanje kadra po številu, temveč predvsem selekcija gostinskega kadra in izločitev tistih, ki kljub opozorilom ne pokažejo pravilnega odnosa do gosta in do gospodarjenja v podjetju. Današnje sorazmerno visoko število kadra je deloma tudi posledica osemurnega delavnika v gostinskih obratih. Kljub temu, da kader v gostinstvu ne dela osem efektivnih ur, je bila v vseh podjetjih uvedena praksa, da so ali osebju plačevali nadure, ali pa za izmene najemali novo osebje. Dejansko intenzivno delo, posebno pri strežnem osebju, pa je znašalo največ do pet ur. Delavski sveti in upravni odbori so v mnogih podjetjih že sprejeli sklepe, da nadur, ki niso izrecno

potrebne, ne bodo plačevali, če podjetje s svojim poslovanjem ne ustvari viška plačnega fonda. S strani osebja proti tej praksi ni odpora, ker so ob pravilnem tolmačenju razumeli, da je tako gospodarjenje predvsem v interesu zaposlenih uslužbencev.

Investicije v gostinstvu:

Številke o finančnem in količinskem prometu nam sicer kažejo, da se gostinstvo dviga, ne moremo pa tega v taki meri trditi glede kulturnosti postrežbe, opreme ter notranje in zunanje ureditve gostinskih lokalov.

Na področju gostinstva so sicer bile v letih 1947 do 1951 vložene visoke investicije, vendar bo treba še mnogo truda in sredstev, da bomo vsaj večje gostinske obrate uredili tako, da bodo ustrezali sodobnim gostinskim in higienskimi zahtevam.

Kot novogradnjo v tem razdobju moremo med gostinskimi podjetji šteti samo Ljudsko restavracijo, za katero je bilo potrošenih 10.635.000.— din.

Skupno je bilo na področju gostinstva investiranih: leta 1947, ko smo pričeli ustanavljati državni sektor gostinstva, 5.779.560.— din, leta 1948 7.365.835.— din, leta 1949 7.666.395.— din, leta 1950 23.345.351.— din, leta 1951 29.960.484.— din.

Skupne investicije v teh letih znašajo 74.117.625.— dinarjev. Poudariti je treba, da so šle te investicije v glavnem iz sredstev MLO, rajonov in iz lastnih sredstev podjetij. Republiška dotacija je bila dodeljena samo v letu 1950 v višini 902.971.— din ekonomijam Narodne banke in jo je prevzelo pozneje Združenje gostinskih podjetij, in v letu 1948 zvezne dotacije v višini 856.144.— din za kolodvorsko restavracijo.

MLO je prispeval iz svojih sredstev 38.201.027.— din, rajoni 6.575.568.— din, iz sredstev podjetij pa je bilo investiranih 27.581.915.— din.

Navedene investicije so bile potrošene za objekte: Hotel Bellevue, hotel Union, hotel Štrukelj, Rio, Slavija, Ljudska restavracija, Kolodvorska restavracija, Emona, Evropa, Daj-Dam, Figovec oziroma Šestica, Savica, Sokol, Stari tišler, Kolovrat in gostinske obrate rajonov. Za gradnje je bilo vloženih 30.062.024.— din, za opremo 31.332.971.— din in za ostalo 12.722.810.— din.

Pripominjam, da je v navedenih investicijah vključen tudi znesek 6.731.690.— din, ki je bil investiran pri odkupnem podjetju Gostinstvo, katero spada danes v sklop trgovskih podjetij.

Poleg navedenih investicij je bilo v letu 1951 investiranih za Akademski kolegij, ki smo ga morali obnoviti, da smo dosegli izpraznitev Štruklja, ca 700.000.— din in za Grajsko restavracijo 3.436.401.— din.

V letu 1952 je bilo potrošenih za nadaljevalna dela pri Bellevueju in Grajski restavraciji ter Šestici in za začetna dela na objektu hotela Štrukelj ca 9.000.000.— din.

Poleg preureditve samih prostorov in opreme je pri gostinskih podjetjih najbolj pereče pomanjkanje porcelana in primernega pribora. Vprašanje pribora je bilo v preteklem letu vsaj v glavnem rešeno, medtem ko smo glede porcelana

odvisni od uvoza. Prve količine uvoženega porcelana so že v Ljubljani in bodo te dni razdeljene podjetjem.

Poudariti pa je treba, da je slabemu notranjemu videzu gostinskih lokalov in v nekaterih obratih slabi postrežbi kriv predvsem osebni odnos zaposlenega — predvsem strežnega — osebja. V tem pogledu bodo na področju gostinstva potrebne temeljite spremembe. Nihče ne more trditi, da tudi v današnjih pogojih ne bi mogli biti gostinski lokali bolj higienski, predvsem pa bolj čisti, če bi osebje to vprašanje pravilno razumelo. Pa tudi zunanost lokalov bi lahko bila mnogo boljša, ker so za to sredstva na razpolago.

Za odpravo subjektivnih napak je poverjeništvu že poseglo po ostrejših ukrepih, poslučuje se javne kritike v dnevnikih, moralo pa bo ravnati najstrože tam, kjer nasveti in kritika ne pomagajo.

Da se pospeši ureditev gostinskih obratov in odpravijo higienski nedostatki, je MLO izdal odlok o ureditvi gostinskih obratov in navodilo za izvrševanje tega odloka. Posebna komisija je v smislu navedenega odloka doslej pregledala 34 obratov in stavila svoje predloge za ureditev. V nekaterih primerih je predlagala ukinitvev obrata, ker se z adaptacijami ne dá doseči zadovoljivo stanje, ali ker bi adaptacije zahtevale preveč sredstev, ni pa podana krajevna potreba. O delu komisije bo poročala tov. Kvedrova.

Vprašanje menz odn. cen v menzah je postalo aktualno v zadnjih mesecih, ker so nekatere menze hotele na vsak način zaradi večje rentabilnosti povečati cene hrani za abonente. V mesecih oktobru, novembru in decembru 1951 so menze še prejemale industrijske bone in nadomestilo za prehrabene bone od države. Od 1. januarja 1952 naprej krijejo te izdatke menze iz svojih sredstev. Ravno tako so bile menze do 31. marca oproščene plačila prispevka za socialno zavarovanje in otroških doklad, medtem ko morajo od 1. aprila naprej plačevati tudi 55% družbenega doprinosa od plačnega fenda.

Zaradi vseh teh finančnih izdatkov so vodstva menz videla edino rešitev v podražitvi prehrane abonentov, niso pa videla notranjih rezerv, ki so obremenjevale izdatke menz (preveč zaposlenega osebja, nekvalificirano osebje, slab odnos do dela, okvara prehrabnenih artiklov, slabo pripravljena hrana ter, kot posledica tega, nepopolno izkoriščanje kapacitet menz itd.).

Število abonentov je zaradi ekonomskih pogojev padalo, tako da smo imeli:

decembra 1950	75 menz	z 12.704 abonent
decembra 1951	52 menz	z 8.593 abonent
marca 1952	40 menz	s 6.700 abonent

Padec števila abonentov v teh menzah od decembra 1951 do meseca marca 1952 je deloma v zvezi z abonent, ki so se abonirali v gostinskih obratih in ki jih je bilo okrog 1000. Poleg splošnih menz pa imamo v Ljubljani še 26 raznih dijaških in vajeniških domov, kjer se trenutno hrani 4066 oseb.

Vzrok pasivnosti menz je tudi v tem, da nimajo izkoriščene kapacitete. Tako imamo v Ljubljani trenutno 40 menz s kapaciteto 11.210 abonentov, izkoriščene so pa samo 60%, ker imajo 6670 abonentov. Te številke kažejo,

da je treba nekaj pasivnih menz ukiniti ter na ta način 100% izkoristiti kapaciteto ostalih menz. Na ta način bi se v večjih obratih hrana pocenila, znižali bi se režijski stroški itd. V ilustracijo navajam kapaciteto večjih menz:

Menza	Kapaciteta	Sedanja zasedba	Neizkoriščeno za abonentov
Delavska kuhinja	500	186	314
DUR JDŽ	500	296	204
Ljudska kuhinja	1.200	980	220
Ljudska restavracija	1.000	500	500
Litostroj	600	364	236
Delavski dom	700	458	242
Saturnus	200	57	143
Skupaj	4.700	2.841	1.959

Iz tega je razvidno, da je pri velikih menzah kapaciteta izkoriščena samo 61%. Te menze bi lahko sprejele še 2000 abonentov, s čimer bi se režija zelo pocenila. Ako bi poleg sedem velikih menz obdržali trenutno še dvajset manjših menz, ukiniti pa trinajst nerentabilnih menz, bi prihranili samo pri plačnem fondu do osem milijonov ter pri režiji dva milijona, to je deset milijonov dinarjev letno.

Pri obratih družbene prehrane je treba nujno rešiti vprašanje obstoja menz, ki so jih svoječasno ustanovila posamezna ministrstva in druge ustanove. Nekatere ustanove ne obstoje več. Zato predlagamo, da se menze, ki so bile pri raznih ustanovah, ki pa ne obstajajo več, ukinejo. Kolikor pa so podani higijenski pogoji, naj se ustanove samostojna gostinska podjetja.

Tudi v bodoče bodo morale določene menze ostati, predvsem že prej omenjene velike menze in pa potrebno število manjših menz, katere naj bi se priključile kot stranski obrati večjim menzam, ker bi se s tem znižali režijski stroški. V menzah, ki bodo ostale, bodo takoj uvedli tak sistem, da bo imel abonent možnost izbire. Tako naj bi večje menze, kot je Delavski dom, Ljudska restavracija, Dom sindikatov, menza JDŽ itd., nudile abonentom poleg mesne hrane tudi izdatnejšo ter enostavnejšo domačo hrano, tako da bo imel abonent možnost izbire mesnih in brezmesnih jedil pa tudi cenejše ali dražje hrane. Po kalkulacijah, ki so jih predložile nekatere menze, bi bile cene tele:

DUR železničarjev	kosilo 50	večerja 42	skupaj 92	mes. 2.760.—
Kulturno-prosv. ustanove	kosilo 50	večerja 35	skupaj 85	mes. 2.550.—
Delavska kuhinja enot. sind.	kosilo 52	večerja 36	skupaj 88	mes. 2.640.—
DUR poštnih uslužbencev	kosilo 50	večerja 35	skupaj 85	mes. 2.580.—
Delavski dom	kosilo 60	večerja 40	skupaj 100	mes. 3.000.—
Ljudska restavracija	kosilo 60	večerja 40	skupaj 100	mes. 3.000.—
Tobačna tovarna	kosilo 57	večerja 41	skupaj 98	mes. 2.940.—

Tudi te, cene bi se s pravilno kadrovsko politiko, to je z znižanjem osebja, znižanjem režije, lahko znižale. Menze naj bi v času glavnega obroka, to je od 12. do 15. ure, zaposlile honorarne uslužbenke. Po vsem tem hrana v menzah za osebo ne bi smela stati preko 2700.— dinarjev na mesec. Poleg navedenih mesnih jedil morajo menze takoj, kot že rečeno, nuditi abonentom tudi enostavno tečno hrano, katere opoldanski obrok naj bi stal do 30.— dinarjev, večerja do 28.— dinarjev, to je 58.— dinarjev na dan ali ca 1.800.— dinarjev na mesec. Tako bi abonent lahko izbiral vsak dan mesno hrano za 90.— dinarjev ali pa brezmesno za 58.— dinarjev.

Tak sistem so že uveljavile menze Delavska kuhinja sindikatov, ki nudi brezmesni obrok za 35.— dinarjev, Ljudska kuhinja pa za 30.— dinarjev. Tak sistem prehrane bodo imele od aprila naprej tudi nekatere druge menze.

Organizacija gostinskih podjetij

Obstoječe gostinsko omrežje razen hotela „Slon“, ki je še republiškega značaja, je organizirano v sedemnajstih samostojnih mestnih gostinskih podjetjih in petih upravah rajonskih gostinskih podjetjih. Obrati v socialističnem zakupu se obravnavajo kot samostojna podjetja.

Gostinski obrati v upravi rajonov so imeli v letu 1950 60 % celotnega prometa državnega sektorja gostinstva. V letu 1951 je njihova udeležba padla na 40 % prometa celotnega državnega sektorja. Znižanje gre deloma na račun obratov, ki so bili v letu 1951 oddani v socialistični zakup, deloma pa je vzrok v tem, da je finančni promet z alkoholnimi pijačami zaradi znižanja cene vina padel, narastel pa promet s hrano, kjer je udeležba rajonskih gostinskih obratov slabša. Relativni padec prometa v rajonskih obratih pa moremo utemeljevati tudi s tem, da se je v sproščenem odkupu pokazala organizacijska oblika rajonskih gostinskih uprav pretoga. Posamezni obrati imajo premalo samostojnosti pri nabavi blaga, na drugi strani pa so v mnogih primerih premalo zainteresirani prevzemati blago, ki ga nabavi uprava.

Zaradi tega menim, da je nujno potrebno tudi v gostinstvu izvesti reorganizacijo podjetij, kot je bila že izvedena na področju trgovine. Po predvideni ukinitvi rajonskih ljudskih odborov pa bi rajonske uprave gostinstva zgubile ne samo svojega gospodarsko-upravnega voditelja, temveč tudi smisel teritorialne povezanosti današnjih obratov v skupno upravo.

Gospodarski svet in IO MLO sta vprašanje reorganizacije gostinstva že obravnavala in sprejela določene predloge.

Rajonske uprave naj bi se ukinile, del obratov naj bi se združil z že obstoječimi gostinskimi podjetji, nekateri obrati pa naj bi se osamosvojili v samostojna podjetja.

Zaradi lažje izvedbe reorganizacije in prehoda predlagam, da skupščina sprejme za izvedbo reorganizacije tele načelne sklepe:

1. Sedanja rajonska gostinska podjetja oziroma uprave se sporazumno z rajoni, v današnjem obsegu in sestavu, prenesejo v pristojnost MLO, kar se je dejansko že izvršilo.

2. MLO naj te rajonske uprave ukine ter izvede likvidacijski postopek. Likvidacijsko komisijo naj imenuje Poverjeništvo za trgovino in gostinstvo v sporazumu s prejšnjimi rajonskimi poverjeniki, ki najbolj poznajo sestavo teh uprav.

3. Lastna osnovna in obratna sredstva rajonskih uprav naj se prenesejo na obrate po predlogu gospodarsko-upravnega organa v sorazmerju s prometom. Ti obrati se z lastnimi osnovnimi in obratnimi sredstvi ali priključijo po spodaj obrazloženem predlogu že obstoječim gostinskim podjetjem ali pa vključijo v novoustanovljena gostinska podjetja.

4. Živila in drobni inventar plačajo prevzemniki oziroma nova podjetja, ker se pasiva ne prenaša.

5. Mnoga gostinska podjetja obratujejo s tujimi osnovnimi sredstvi, ki so last bivših privatnih gostilničarjev in so bila prevzeta leta 1947 in 1948 ob likvidaciji privatnega sektorja gostinstva. Stanje je zaradi večkratnih prenosov iz pristojnosti MLO na RLO in obratno ter zaradi premeščanja sredstev iz obrata v obrat, nerazčiščeno. Del tega inventarja je bil zopet oddan v uporabo zakupnikom. Razen tega so rajoni in gostinska podjetja MLO nabavljali na račun investicij ali iz lastnih sredstev nov inventar. Finančno stanje je sicer deloma urejeno, vendar mislim, da je nujno potrebno, da skupščina imenuje posebno komisijo, ki bo v smislu tozadevne uredbe zvezne vlade izvedla predpisani postopek in vprašanje lastništva osnovnih sredstev v gostinstvu dokončno uredila.

Menim, da bi bilo potrebno v to komisijo imenovati kot člane dosedanje upravnike in knjigovodje rajonskih gostinskih uprav, ker imajo ti največ pregleda glede prenosa sredstev iz obrata v obrat in glede nabave inventarja iz lastnih sredstev podjetij.

Danes obsegajo rajonske gostinske uprave oziroma podjetja:

RLO I štirinajst obratov, RLO II dvanajst obratov, RLO III trinajst obratov, RLO IV sedem obratov, RLO V enajst obratov.

Ker posamezni obrati na območju rajona Polje nimajo gospodarske osnove za osamosvojitve, zaradi teritorialne oddaljenosti pa ni mogoče več obratov združiti v eno podjetje, ker se s tem napram današnjemu stanju ne bi nič izpremenilo, menim, da se za sedaj reorganizacija gostinstva na področju Polja ne bi izvršila.

Za gostinske obrate rajonov I, II, III in IV pa predlagam tele razvrstitve:

I. Priključitve:

1. RLO I:

Buffet „Ekspres“, Masarykova cesta, buffet „Jadran“, Miklošičeva cesta in buffet „Split“, Vidovdanska cesta, naj se priključijo gostinskemu podjetju „Hotel Turist“.

Obrat „Kolovrat“ Pred Škofijo in obrat „Pod gradom“, Vodnikov trg, naj se priključita gostinskemu podjetju „Sokol“.

Obrat „Istra“, Kolodvorska ulica, naj se priključi gostinskemu podjetju „Stari tišler“.

2. RLO III:

Obrat „Na Poljanah“, Poljanska cesta, naj se priključi gostinskemu podjetju „Činkole“.

Obrati „Pri Grozdu“, Ciglarjeva ulica, „Pri dobri kapljici“, Ljubljanska cesta, in buffet „Zmaj“, Šmartinska cesta, naj se priključi gostinskemu podjetju „Zelena jama“ (Pri kemični tovarni).

3. RLO IV:

Obrat „Grozd“, Tyrševa cesta, naj se priključi podjetju „Hotel Turist“.

Obrat „Operna klet“, Zupančičeva ulica, naj se priključi podjetju „Daj-Dam“.

II. Ustanovitev novih gostinskih podjetij

1. RLO I:

a) Obrati „Krim“, Dolenjska cesta 20, „Dolenjec“, Dolenjska cesta 1, in „Zeleni hrib“, Dolenjska cesta 23, se združijo v novo gostinsko podjetje „Krim“.

b) Obrata „Belokranjec“, Florijanska ulica 4, in „Amerikanec“, Florijanska ulica 20, se združita v novo gostinsko podjetje „Belokranjec“.

2. RLO II:

a) Obrata „Primorje“, Medvedova ulica, in „Split“, Kavškova ulica, se združita v novo gostinsko podjetje „Primorje“.

b) Ustanovi se novo podjetje kavarna „Bežigrad“.

c) Obrati „Bežigrajski hram“, Hranilniška ulica, „Planica“, Tyrševa cesta, in „Kopališče“, Ježica, se združijo v novo gostinsko podjetje „Planica“.

d) Obrati „Turist“, St. Vid, obrat Guncleje „Kolodvor“, Vižmarje, se združijo v novo gostinsko podjetje „Podgora“.

e) Obrati „Majolka“, Celovška cesta, „Jama“, Šišenska cesta, in „Slepi Janez“, Celovška cesta, se združijo v novo podjetje „Majolka“.

3. RLO III:

a) Ustanovi se samostojno gostinsko podjetje kavarna „Tabor“.

b) Obrati „Pri Nacetu“, Šmartinska cesta, buffet „Friškovec“, in buffet „Meksika“, Jegličeva cesta, „Pri Jerneju“, se združijo v samostojno gostinsko podjetje „Pri Nacetu“, kateremu se priključi obrat „Pri Jerneju“, Sv. Petra c.

c) Obrati „Planinka“, Zaloška cesta, Klešnik, Zelena jama, „Proletarec“, Predovičeva ulica, „Triglav“, Zaloška cesta, in „Pri stričku“, Kodrova ulica, se združijo v novo gostinsko podjetje „Planinka“.

4. RLO IV:

a) Obrata „Pri Lovcu“, Rimska cesta 24, in „Borštnikov hram“, Borštnikov trg, se združita v novo gostinsko podjetje „Pri Lovcu“.

b) Obrata „Glince“, Tržaška cesta 77, in „Na križišču“, Tržaška cesta 131, se združita v samostojno gostinsko podjetje „Glince“.

Navedeni predlog ne upošteva v celoti načela konkurence, ki naj v bodoče pospešuje prizadevanje posameznih gostinskih podjetij pri dviganju ravni gostinskih storitev, ker mora zaradi rentabilnosti in čim večjega znižanja režijskih stroškov upoštevati teritorialno razmestitev obratov.

Obrati, ki bodo združeni v eno podjetje, pa bodo morali glede nabave blaga imeti čim več samostojnosti, da se bo tudi med njimi mogla uveljaviti konkurenca v pogledu kvalitete blaga in postrežbe.

Razen te reorganizacije je IO MLO sprejel sklep o postopni likvidaciji gostinskih obratov v socialističnem zakupu, ki ga prav tako predlaga skupščini v odobritev. Socialistični zakup je bil formiran v času, ko je primanjkovalo tako pijače kot prehrabenih artiklov za gostinske storitve. Ti obrati so imeli namen zajeti eventualne proste drobne vire kmetijskih proizvodov. Neperspektivna politika pri določanju lokalov za zakup pa je dovedla do tega, da imamo danes v zakupu nekaj gostinskih obratov v centru mesta, ki imajo že glede na lego lahko visok promet in v katerih imajo zakupniki možnost ustvarjati visoke zaslužke. Do izvedbe likvidacije pa smo z odreditvijo nove progresivne lestvice akumulacije zmanjšali možnost prekomernih zaslužkov zakupnikov.

V zvezi s spremembami na področju odkupa je bilo potrebno spremeniti tudi način preskrbovanja gostinskih obratov s pijačami in živili. Prejšnje odkupno podjetje, ki je bilo pod gospodarsko-upravnim vodstvom Združenja gostinskih podjetij, oziroma pred tem Direkcije mestnih gostinskih podjetij, se je spremenilo v trgovsko podjetje pod gospodarsko-upravnim vodstvom Poverjenišтва za trgovino in gostinstvo. Podjetje je iz svoje dejavnosti izločilo servisno službo, ker imajo danes gostinska podjetja možnost nabavljati tekstil, steklenino in ostale potrebščine v redni trgovski mreži.

Za odpravo monopolizma pri preskrbi s pijačami pa je MLO dal podjetjem možnost, da bodo na področju Ljubljane odprle prodajalne za prodajo vina na debelo KDZ Smokvice, Kaštel Stari in Vršac.

Poslovalnica „Smokvice“ že obratuje. Prav tako bo odprlo poslovalnico za prodajo vina na debelo podjetje „Vino“ iz Kopra. S tem bo dana gostinskim podjetjem možnost nabave več vrst kvalitetnega vina kot prej, ko so bila navezana samo na eno podjetje.

Poleg navedenih reorganizacij pa je IO MLO na področju gostinstva predvidel tudi ukinitve Združenja gostinskih podjetij, ker je mislil, da pri današnji samostojnosti gostinskih podjetij, ki se bo s popolno uveljavitvijo poslovanja po načelih družbenega plana še povečala, ni potreben več posrednik med podjetji in poverjeništvom kot upravnim organom. Upravni svet Združenja, ki je imel namen strokovnega sodelovanja pri obravnavanju gospodarskih vprašanj s področja gostinstva, bo za sedaj nadomestila posebna komisija predstavnikov gostinskih podjetij, v bodoče pa bodo to nalogo prevzeli zastopniki gostinskega sektorja, ki bodo izvoljeni v svet proizvajalcev.

Kot je razvidno iz poročila, se je pod vplivom gospodarskih ukrepov izboljšalo poslovanje gostinskih obratov, priznati pa moramo, da so pomanjkljivosti v naših gostinskih podjetjih predvsem v pogledu postrežbe, asortimenta jedil in pijač, čistoče itd. Kljub temu, da imajo gostinska podjetja sedaj možnost nabave več vrst vina, so ga do nedavnega točili največ dve vrsti. Na stalno kritiko v časopisju se je asortiment povečal. Kritično pa je vprašanje

kvalitete vina. Posamezni obrati točijo pokvarjeno odnosno neužitno vino, zato je nujno, da sanitarni organi odrede takojšnjo prepoved točenja takega vina. Ravno te dni se je zgodilo, da je Sanitarna inšpekcija prepovedala prodajo večjih količin vina pri odkupnem podjetju „Gostinstvo“. Poverjenišstvo za trgovino in gostinstvo je prepovedalo prodajati s 1. aprilom 1952 vstekleničeno vino brez etiket odnosno brez lakiranega tulca, kajti posamezna podjetja so sama polnila steklenice z vini slabše kvalitete in jih prodajala kot kvaliteto vstekleničeno vino po višjih cenah. Tako ima tudi Trgovinska inšpekcija nalog, da takoj na kraju blokira vstekleničeno vino, ki nima označene kvalitete in vrste vina ter lakiranega tulca. Kot v trgovini, je tudi v gostinstvu potrebna množična kontrola in javna kritika v časopisju, kajti na ta način se najhitreje odstranijo napake.

Nujno je tudi, da podjetja odnosno upravni odbori in delavski sveti takoj ukrepajo proti vsem tistim uslužbencem, ki nočejo spremeniti odnosa do dela in nočejo razumeti, da so uslužbenci socialističnega obrata, ki jim ga je dala v upravljanje naša ljudska skupnost. Poostriti je treba tudi borbo proti vsem tistim uslužbencem, ki namerno oškodujejo narodno imovino. Taki uslužbenci naj se takoj odpuste iz službe ter naj se prepove vsem podjetjem, da jih zaposlijo v svojih obratih.

POROČILO KOMISIJE ZA TURIZEM

Poroča Ing. Jakopič Vekoslav, predsednik komisije.

Dejstvo, da leži Ljubljana na križišču železniških in cestnih zvez proti Jadranu na zapadnem delu naše države, kjer je sedem mejnih prehodov v inozemstvo, nalaga mestu, da se podrobno seznani s problematiko turizma. Putnik napoveduje, da bo obiskalo v letošnji turistični sezoni našo državo okoli 100.000 tujcev. Morebiti je ta napoved pretirana — vsekakor pa je v predvojnem času bilo to število še znatno večje. Zato je treba računati s tem, da bo potovalo skozi Ljubljano okoli 65 % tujcev in pa, da bo obisk tujcev v Ljubljani v primeri z lanskim letom vsaj za 100 % večji. Napovedane so močnejše skupine iz Anglije in Nemčije, napovedali so svoj obisk tudi Belgijci, nadalje Francozi, Švicarji in v zelo velikem številu Avstrijci. Sklenjene so že mnoge zadevne pogodbe s turističnimi uradi Avstrije, Zapadne Nemčije, Francije in Anglije. Po vsej državi so v teku priprave, da se bodo ti tuje pri nas čim boljše počutili in da bodo odnesli ob odhodu iz naše države čim boljše vtise. Tudi Ljubljana se pripravlja na letošnjo tujsko-prometno sezono. Poskrbeti moramo, da tuje ne bodo razočarani in da odpravimo pomanjkljivosti, ki motijo priprave za zagotovitev boljših turističnih pogojev.

Da bi pa to dosegli, je treba pomisliti na vse tiste činitelje, ki vplivajo neposredno ali posredno na pozitivni turistični uspeh. Predvsem gre za usluge gostinstva, prometne usluge, turistične usluge v ožjem pomenu in — posredno — splošno lice Ljubljane, gledano s stališča turizma in tujskega prometa.

Splošne ugotovitve:

Usluge gostinstva: V tem pogledu je važno predvsem stanje hotelov in prenočišč. Trenutno imamo v Ljubljani po hotelih in prenočiščih na razpolago 358 postelj, in sicer: 123 sob z eno posteljo, 97 sob z dvema posteljama, pet sob s tremi, štiri sobe s petimi posteljami in eno sobo s šestimi posteljami. Podrobni pregled kaže naslednjo sliko: Slon, kategorija A ima na razpolago 66 postelj, drugi del trakta kategorije C 46 postelj. Union — kategorija B skupno 121 postelj. Soča — kategorija C 37 postelj. Bellevue — kategorija B 22 postelj, Belokranjec — kategorija C 15 postelj, Stari tišler — kategorija B 32 postelj, Iški dom — kategorija C 13 postelj, Podutik — kategorija C šest postelj in Angelca — kategorija B dve ležišči, to je dve sobi po eno posteljo.

Stanje restavracij in gostiln kaže glede na podatke, ki pa niso iz zadnjega časa, naslednjo sliko: restavracije in gostilne 96 z 9874 sedeži in kuhinjsko zmogljivostjo 4950. Buffeti štiri s 465 sedeži, kavarn osem z 2000 sedeži.

Primerjava s stanjem iz leta 1940 nujno terja izboljšanje, predvsem hotelskih in turističnih objektov in pogojev. Leta 1940 je imela namreč Ljubljana devet hotelov in devet prenočišč z 963 ležišči. Danes pa imamo na razpolago le 358 ležišč, to je 37 % predvojnega stanja. Spričo tako nujnih potreb po hotelskih prenočiščih je bila lani izpraznjena zgradba nekdanjega hotela Štrukelj in stavljena na razpolago MLO Ljubljana z namenom, da se zopet uredi za tujski promet. Lega hotelske stavbe je zelo ugodna, saj leži v središču mesta, v neposredni bližini železniške postaje. Sedanja kapaciteta: 40 hotelskih sob, 54 ležišč in 16 pomožnih ležišč, tri kopalnice, tri sobe za sobarice, dve kuhinji brez štedilnikov, dve privatni sobi, tri privatne shrambe, devet stranišč in trije čistilni balkoni. Restavracija ima dvorano s skupno kapaciteto 134 sedežev, na vrtu pa je prostora za 200 sedežev. V pritličju je še hotelska loža in pisarna, levo od glavnega vhoda pa zaključeno enosobno stanovanje s kabinetom, ki je do smrti lastninska pravica nekega odvetnika. S predvideno preureditvijo bo pridobljenih devet sob z 29 ležišči, nadalje ena kopalnica, trije toaletni prostori s prhami ter dve stranišči. Restavracija bi pridobila na kapaciteti 40 sedežev, kuhinja za 150 obrokov gotovih jedil in neomejeno število obrokov po naročilu. Kuhinja pridobi mnogo tudi s tem, da ima vso možnost nuditi večjo izbiro hrane z lastno izdelavo slaščic dnevno 3000 do 6000 kosov. Ta preureditev bi vsaj nekoliko ublažila sedanje težko turistično stanje, saj bi se število ležišč zvišalo od 358 na 457, kar bi znašalo še vedno komaj 48 % predvojnega stanja. Ravno to odstotno razmerje nujno kliče, da s preureditvenimi deli tega hotela nadaljujemo. Hotelska kalkulacija pa nam razen tega kaže, da nam splava vsak mesec po vodi 15 % dobiček v letnem znesku 332.075.— din, državi pa 10 % davek na p. p. letno 254.616.— din. Po kalkulaciji za restavracijske storitve izgubimo letno spričo 12 % dobička 7.599.000.— din, pri 10 % davku na promet pa 3.292.000.— din.

Trenutno številčno stanje ležišč pa hkrati dokazuje, da se moramo še ukvarjati s tem vprašanjem, da bo Ljubljana lahko zadostila naraščajočim turističnim potrebam. Na zidavo novega hotela v sedanjem času ne moremo

misлити. Obstaja pa še vedno vprašanje, ki je trenutno le teoretičnega značaja, koliko bi se mogli z ustrezno kompenzacijo približati možnosti vzpostavitve nekdanjega hotela Metropol. Če se še tako razgledujemo, ni v sedanjem položaju videti nobenih tozadevnih kompenzacijskih možnosti. Nedvomno pa je nujno potrebno, da preko sezone lahko prenočujejo v Ljubljani izletniške skupine vsaj do 40 oseb in da jim tako omogočimo seznaniti se s prestolnico Slovenije. Lani so na primer v praksi kategorično odklanjali rezervacijo prenočišč v Ljubljani za izletniške skupine. Rešitev tega perečega vprašanja bi prinesla tudi gostinskim podjetjem več zaslužka in možnost razmeroma pestrejšje postrežbe gostom. Tujci so se lani zlasti pritoževali, ker ni zanje v Ljubljani na razpolago hotela kategorije C. Čudili so se tudi, ker niso našli na Gradu primerne restavracije in da je v Ljubljani tako malo gostišč z vrtovi, v gostiščih pa tako malo zabave in glasbe. Nadalje pogršajo tujci v Ljubljani trgovine, kjer bi lahko kupovali eksportno blago. „Dom“ v tem pogledu ne zadošča. Tudi knjig v tujih jezikih pogršajo po naših knjigarnah. Putnik pa zelo čuti pomanjkanje organa, ki bi skrbel za koordinacijo dela v turizmu, da bi se nanj lahko obračal v primerih raznih problemov, ki se porajajo dan za dnem v času turistične sezone. Pogršali pa smo tudi izprašanih vodičev, potrebnih markacij, dobro organizirane službe postreščkov in avtotaksijev, nočne dežurne službe pri bencinskih črpalkah, stalne menjalnice tujih valut, vzorne postrežbe itd.

Točna analiza vseh teh in drugih pomanjkljivosti naj pomaga izboljšati splošno turistično stanje, in s tem zagotoviti pogoje za to, da bomo lahko tujim gostom nudili čim večje udobje in čim boljšo ter zadovoljivejšo gostinsko postrežbo.

Prometne usluge. Vsem tujim turistom, ki bodo letos obiskali našo državo, je zagotovljen popust na železnicah, ladjah in avtobusih. Nadalje bodo deležni popusta v naših gostinskih podjetjih. Letos bodo obratovali železniški kurzni vozovi, ki pridejo v poštev za tujski promet in ki so za nas zelo važni: Beograd—Ostende, Beograd—Dortmund, Beograd—Pariz, Beograd—Rim, Beograd—Dunaj, Beograd—Atene, Dunaj—Ljubljana—Reka itd. Letalski promet bo letos tudi izpopolnjen z novimi linijami Zagreb—Pariz, Reka—Graz, Beograd—Frankfurt itd. Te izpopolnitve so za nas važne, ker se bo del prometa odvijal prav preko Ljubljane.

Turistične usluge v ožjem pomenu. Gre za ureditev turistične službe v Ljubljani, ki naj bi bila smotrna in boljša kot doslej. Poraja se vprašanje: kakšna turistična sredstva je treba zagotoviti, da bodo tujci deležni čim večjega udobja, gostoljubja in vsega tistega, česar so ljudje vajeni v državah z visokorazvito turistično dejavnostjo. Trenutno lahko nudimo tujcu le sobe in hrano. Vprav zaradi prej omenjenega pomanjkanja ležišč bi utegnili biti še to sporno. Vse ostale usluge so problem, ki ga je treba v najkrajšem času rešiti, da nas čas ne prehiti, saj je treba računati s tem, da bodo pričele prihajati prve skupine k nam že v aprilu in maju. Skupine tujcev se najbolj zanimajo za hotel Union, kjer je treba predvideti v sezoni tedensko dve do tri skupine,

za posamezne goste pa je najugodnejše v hotelu Slon. Za avtomobiliste prihaja v pošteb Union, ki ima lastne garaže, v novejšem času pa Bellevue in je zato treba misliti, da se tam zgrade primerne garaže. Zavedati se moramo, da sodi turistična propagandna dejavnost v delokrog posebnega turističnega biroja z operativno pristojnostjo. Turistični pogoji bi bili danes nedvomno ugodnejši, če bi bil Turistični urad lahko razvil svojo propagandno-uslužnostno in turistično-prometno dejavnost v boljših pogojih. Priznati je treba, da smo v tem pogledu nekoliko zamudili. Da, celo to je res, da je Turistični urad trenutno v večjih težavah kot je bil na primer leta 1951. Prej je sprejemal Turistični urad prijave za sobe in prejemal za to od hotelov mesečno okoli 30.000.— din, kar pa je sedaj odpadlo. Dohodki razglednega stolpa na Gradu znašajo mesečno komaj 6000.— din. „Vodiča“ po Ljubljani ni mogel izdati, četudi je že vse pripravljeno za tisk, ker še vedno čaka, kdaj bo končala delo komisija za preimenovanje ulic. Povpraševanje po njem je zelo živo, tujcem pa še vedno ne bomo mogli dati ničesar v roke. Zaradi podražitve papirja Turistični urad ni mogel izdati zasnovanega prospekta. Za izdajo opisa Ljubljane v obliki brošure v več jezikih ni bilo praktično možnosti, ker ni bil Turistični urad v planu. Nekoliko uspeha je bilo pri izdelavi turističnih razglednic, pri čemer pa še ni dosežena zadovoljiva izbira. Nadalje je Turistični urad storil vse, da bi dobil dva avtobusa. Ko je bil na tem, da pride do njih, jih je prevzela ECŽ. Medtem ko je torej Turistični urad v preteklem letu lahko z dohodki kril večino režije, je danes stanje povsem drugačno. Odpadli so glavni viri dohodkov, po novem finančnem sistemu pa bo moral urad odvajati v akumulacijo 45 %, kar pa seveda spričo sedanjih dohodkov ne bo mogoče. Če bi ne bil Turistični urad, ki ni prejel razen dotacije gostinstva nobene izdatnejše materialne pomoči, tako prepuščen samemu sebi, bi bili danes nedvomno zagotovljeni tisti turistični elementi, ki so osnovnega pomena za uspešno turistično uslužno dejavnost: Vodič po Ljubljani, prospekti, orientacijske naprave na določenih mestih, strokovno izvežbani vodniki, ki bi znali razkazati tujcu znamenitosti Ljubljane itd.

V ta okvir sodi tudi avtomobilizem in motociklizem. Pri avtomobilsko-motociklistični zvezi Slovenije je bila ustanovljena turistična komisija. Njeno delo je zelo obsežno in bi lahko seglo glede na tujski promet na vsa področja domačega ter inozemskega turizma. Naloge te komisije so predvsem izdajanje mednarodnih voznških dokumentov, karnetov, dovoljenj za avtomobilske vožnje, triptikov, nadalje vzdrževanje zvez s tovrstnimi organizacijami v inozemstvu, organizacija mednarodnih avtomobilskih ocenjevalnih voženj in izletov, letovanja inozemskih avtomobilistov in motoristov, izdajanje publikacij, avtomobilskih kart, priročnikov itd. Zveza pripravlja izdajo avtomobilske karte in priročnika za Slovenijo. Že sedaj pripravlja organizacijo prvega mednarodnega avtomobilskega „Jadranskega relija“, ki bo od 2. do 6. avgusta z izhodiščem na Bledu in v Opatiji. Koroški avtomobilski motoristi nameravajo v večjih skupinah posetiti našo državo. Tozadavne perspektive so zelo ugodne. Nedvomno bodo vsi ti izleti prinesli lep zaslužek našemu gostinstvu.

Putnik razpolaga trenutno za razvoz tujih gostov s šestimi osebnimi avtomobili in dovolj velikim avtobusnim parkom. Podjetje „Avtotaksi“ razpolaga s 25 osebnimi avtomobili, ki pa so razmeroma slabše kvalitete in za razvoz tujih gostov ne prihajajo toliko v poštev. Za tujce so v Ljubljani na razpolago edinole garaže hotela Union. V tem pogledu še ni zadostno preskrbljeno.

Avtomobilska zveza se bo zaradi uspešne organizacije turističnih uslug tujim motoristom povezala s Putnikom, Turističnim uradom, s prevozniki, avtoizvoščki, avtomobilskimi delavnicami, hoteli in garažami. Pri tem pa je potrebno, da bo IO MLO nudil vso pomoč, da bi se storilo kar največ mogoče.

Ureditev lica Ljubljane

Po podatkih, ki smo jih dobili pri Svetu za gradbene in komunalne zadeve MLO, kaže, da je v glavnem predvideno skoraj vse, da se lice mesta v določenem obdobju in z razpoložljivimi sredstvi vsaj normalizira, če že ne bistveno izboljša.

1. **Parki.** Mestna vrtnarija bo uredila obstoječe parke z delovno močjo iz Gozdarskega tehnikuma ter s svojim in najetim delavstvom. Urejena bo zelenica na Ajdovščini (Figovec) in preurejen park ob Cajevi ulici. Tudi bo vrtnarija oskrbela ureditev voznih in pešpoti po parkih v Tivoliju, na Gradu, Rožniku in v mestu. Pripomniti je, da je zavarovanje Tivolskega parka v teku, prav tako tudi zavarovanje zelenega pasu okoli Ljubljane. Naj omenimo še botanični vrt pri Karlovškem mostu, ustanovljen za časa francoske okupacije leta 1810. Ta služi univerzitetnemu pouku in ljudskemu izobraževanju.

Dodatni predlogi: V vseh parkih bo treba dopolniti in vzdrževati inventar, klopi, markacijske table, nadomestiti žabe s košaricami za odpadke, vodovodne pipe, igralne naprave, čolne itd. V parkovna pota bi bilo treba všteti tudi Večno pot, obdelati bi bilo treba cesti do živalskega vrta in postaje Pionirske železnice. Očistiti Tivolski in Grajski gozd. Peščeno ploščad sredi Zvezde zožiti na normalno pot in prestaviti godbeni paviljon, v kolikor je še uporaben. Vsaj popraviti in vzdrževati poslopja in okolico bivšega velesejma.

2. **Ceste.** (Snaga) Predvideno je permanentno dnevno in nočno čiščenje, osrednji del mesta naj bi bil za konjsko vpręgo zaprt.

Dodatni predlogi: Popravijo naj se makadamske peščene vpadnice (cesta na aerodrom). Povečajo in namestijo naj se košarice za smeti, namesti zbiralne kesone za dnevno čiščenje (ki naj bo le pobiranje in ne pometanje), uvede naj se sankcije proti onesnaženju. Povečati je treba kapacitete razsvetljave, ki posredno preprečujejo onesnaženje. Osvežiti in dopolniti mednarodne pa tudi lokalne prometne znake.

3. **Razsvetljava.** Predvidena je izdatnejša razsvetljava za Tyrševo cesto do prehoda, Miklošičevo, Cankarjevo in Tromostje. Obstoječa razsvetljava bo dopolnjena. Predvideni so svetlobni efekti: svetlobne cevne reklame, osvetlitve spomenikov, vodnjakov, fasad in Gradu.

Dodatni predlogi: Povečati kapaciteto osvetlitve v že obstoječi mreži, kar daje ogromen dekorativni uspeh in jamstvo za snago. Obstoječo mrežo v parkih

dopolniti, kar velja zlasti za Tivoli in Grad. Svetlobni efekti naj se izvršijo s sodelovanjem arhitekta. Pri osvetlitvi spomenikov in vodnjakov uporabiti le žaromete, nikakor ne cevna (črtna) svetila.

4. Spomeniki, vodnjaki, mostovi. V tem pogledu je predvideno popravilo, delovanje in vzdrževanje teh objektov. Na podlagi čl. 28 in 35 gradbenega zakona o mestih iz leta 1931 je zavarovan stari del mesta Ljubljane, to je Sentjakobski trg, Stari in Mestni trg ter del Pred škofijo.

Dodatni predlogi: V to skupino je treba računati pokopališče Navje, ki ga je treba urediti. Delujejo naj vsaj vodnjaki: pred magistratom, ob železnici v Tivoliju, na otroškem igrišču vključno ribnik, na Senthakobskem trgu in v Zvezdi. Dopolnijo naj se vodnjak (vodomet) pod Tivolskim gradom, spomenik pred nunsko cerkvijo in Gregorčičev spomenik. To vprašanje je obdelati s Spomeniškim uradom.

5. Trgovine, izložbe, kavarne, javni obrati. Predvideva se intenzivnejše sodelovanje obratov samih pri lepšavi, vzdrževanju in menjavi razstavljenega blaga. Dva in dvajset trgovin dobi reklamno-svetlobne napise, trideset pa fluorescentno razsvetljavo. Na novo bo urejenih več reprezentativnih trgovin, ki bodo prispevale k lepšemu izgledu mesta. Aktualno je vprašanje prenovitve izložb. Vsako trgovsko podjetje bo moralo imeti svoje aranžerje, da se bo na ta način odstranila sedanja enoličnost izložbenih oken. Razbita izložbena okna dobijo novo zasteklitev.

Dodatni predlogi: Izgled je treba izboljšati zlasti v starem predelu mesta: Mestni trg, Stari trg do Florjana, Zidovski ulici, naravno v osrednjem delu mesta pa tudi po vseh cestah vpadnicah do skrajne periferije. V zaprte obrate in njih izložbe naj se namesti vsaj blago delujočih obratov. Zastareli napisi in reklame (tudi povojni), zlasti na požarnih zidovih, naj se pregledajo po arhitektih in odstranijo ali po načrtih obnovijo. Razbita stekla, če so zakrpana toda očiščena, so manj nekulturna kakor moderna razsvetljava v slabo aranžiranih in ne menjajočih se izložbah z zaprašenimi polnimi stekli. Tudi v tej postavki bo treba povečati jakost razsvetljave, ki ustvarja mestni videz. Obnoviti oplesk ali vsaj stalno umivati izložbene in trgovinske okvire, vzporedno k temu vzpodbujati personal k večji uslužnosti in prilagoditvi kupcu. Gostinski lokali naj uredijo razsvetljavo, ventilacijo, čistočo, revije in časopise in poskrbe za sedeže na prostem. Ureditev izložb naj izvršujejo v centru strokovnjaki, izpraznjeni aranžerji, arhitekti, umetni obrtniki, da se tako izključi enoličnost.

6. Razgledne točke. Uredili se bodo Grad, Rožnik, (Cankarjev vrh in Tivoli), in sicer tudi za avtomobilski promet.

Dodatni predlogi: Obnoviti in oplemenititi mednarodne znake za dostop k njim. Namestiti estetske orientacijske plošče. Vzporediti turistično službo vodičev z gostinskimi obrati in vrtnarijo ter Spomeniškim uradom. Urediti avtobusni promet na Rožnik in Grad za tujce.

7. Kioski za časopise, čistilci čevljev, javne ure. Glede kioskov in javnih ur so pomanjkljivosti, o katerih je bilo že mnogo govora v našem dnevnem

časopisju in ki jih bo treba odpraviti. Tudi naj se odpravijo čistilci čevljev na dosedanjih najbolj prometnih in vidnih mestih (to je IO med tem že uredil).

Dodatni predlogi: Za prodajo časopisov in revij naj izdelajo arhitekti projekt za lahke kioske, ki naj se postavijo na Ajdovščini, Tromostju, Kongresnem trgu, pred železniško postajo, glavno pošto in sodnijo. Uredijo in dopolnijo naj se obstoječe ure na javnih poslopih in križiščih.

8. **Kopališča.** Kopališče na Ljubljani — Špici menda ne bo odpravljen, ker so predvidene čistilne naprave v vrhniški tovarni usnja, kar je bil edini razlog za to, da se tu kopanje prepove. Kopališče na Koleciji bo javnosti dostopno. Na vsak način so tudi kopalne naprave važen element tujkega prometa. Zaradi tega moramo obravnavati vprašanje kopališč tudi s tega vidika in ne samo s stališča potreb prebivalstva. Ne moremo si namreč misliti tujkega prometa brez zadostne zagotovitve zdravih in primernih kopališč. Na področju MLO Ljubljana so naslednja kopališča:

a) Ljudsko kopališče „Ilirija“ s približno kapaciteto 1200 kopalcev, 260 kabinami in 578 omaricami. To kopališče je danes že zastarelo in ne ustreza več sodobnim sanitarnim predpisom. Ogromnemu številu kopalcev ne ustrezajo več obstoječe čistilne naprave. Obremenitev kopališča onemogoča redno menjavo čiste vode in kloriranje samega bazena. Tudi se to kopališče v posameznih dnevih uporablja za vodni šport in tedaj je množici kopalcev nedostopno.

b) Kopališče „Kolecija“. To kopališče je bilo doslej namenjeno le vodnemu športu in športnikom. Zaradi tega nima niti kabin, pa tudi ne ostalih sanitarnih naprav, ki so potrebne za javna kopališča. Na vsak način bo treba tudi to kopališče opremiti s potrebnimi kabinami in sanitarnimi napravami ter ga izročiti javnosti v uporabo. Potrebno je sicer nuditi športnikom vse možnosti za gojitev vodnega športa, vendar pa naj se v ta namen določijo dnevi in ure. Pomanjkanje kopalnih naprav nujno kliče po rešitvi tega vprašanja.

c) Javno kopališče na Ježici (Štirnovno kopališče). To kopališče ima trenutno 159 kabin in 290 omaric, kapaciteta kopališča je sicer neomejena, vendar je treba po izjavi sanitarne inšpekcije urediti vse kabine, zlasti pa poskrbeti za čisto vodo v prhe, pa tudi za ostale sanitarne naprave. Istočasno je važno vprašanje čistilnih naprav industrijskih obratov ob Savi. Tovarne v Goričanih nimajo čistilnih naprav in je zaradi tega dana možnost okužitev vode in kopalcev v Savi, ki pa je spričo bistrrega toka reke mnogo manjša kakor na Ljubljani. Treba bo misliti na boljšo prometno povezavo mestnega središča z Ježico. V kopalni sezoni naj bi obratovali vsi trolejbusi neprekinjeno od 12. do 20. ure. Priporočljive bi bile tudi posebne kopalne vozovnice, morebiti tedenske s primernim popustom. Direkcija železnic bo morala nujno misliti na uvedbo kopalnih vlakov, in to proti Ježici oziroma do Gorenje vasi — Reteče za kopanje v Sori.

č) Kopališče na Ljubljani — Špici. To je najbolj priljubljena točka ljubljanskih kopalcev, ki je primerna predvsem za uslužbence, ki imajo na razpolago manj časa. Preteklo leto je imelo to kopališče dnevno prometa ca

3600 kopalcev. Kopališče je bilo sicer dobro oskrbovano, vendar pa bo treba misliti še na nove kabine, zlasti na levem bregu Ljubljanice. Vprašanje okuževanja vode, ki ga povzroča Tovarna usnja na Vrhniki, bo treba rešiti čimprej in tako na vsak način preprečiti, da bi se to kopališče moralo zapreti, ker bi bil zaradi tega najbolj prizadet delovni človek našega mesta.

Dodatni predlogi: Poleg nečiste vode z Vrhnike se steka v Ljubljanico kanal iz Galjevice, ki okužuje vodo. Ponovno je treba opozoriti na bodočo kanalizacijo. Skozi Ljubljano mora vsaj določena količina vode nenehno teči tudi v sušnih dnevih. Po možnosti okrepiti trolejbusni promet za kopanje na Savi. Vpeljati kopalne vlake na Savo in Soro. Skrbeti za izdatnejšo menjavo vode v Iliriji in Koleciji. Kopališče Ilirija mora urediti čistilne naprave, brez-pogojno je treba zadostiti sanitarnim predpisom, ki se nanašajo na kloriranje vode in redno beljenje bazena samega. Za vodni šport naj se uporablja kopališče minimalno oziroma le v dopoldanskih urah, ko ni navala kopalcev. Javno kopališče Kolecija naj se izroči v uporabo javnosti, kopališče je treba oskrbeti s kabinami in sanitarnimi napravami. Za vodni šport naj se določijo le nekateri dnevi, po možnosti v dopoldanskem času, seveda kadar ne gre za tekme širšega značaja. Sanitarne naprave naj se uredijo tudi v javnem kopališču na Savi — Ježica. Kabine in omarice naj se popravijo — priporočati je znižane permanentne vozovnice v kopalnem času. Da bo javno kopališče na Ljubljanici — na Špici — uporabno, naj Mestna ljudska skupščina sklene, da Tovarno usnja na Vrhniki obveže urediti primerne čistilne naprave in s tem zavaruje kopalce okuženja. Tudi naj se v tem kopališču, ki ga lahko označimo kot pravo ljudsko kopališče, zgradijo nove kabine in poveča število lesenih ležišč. V celoti naj se izdajo ukrepi za izvedbo vseh predlogov sanitarne inšpekcije. Ker je kopanje na Ljubljanici zaradi okužbe skrajno nevarno, naj MLO Ljubljana, dokler niso urejene čistilne naprave na Vrhniki in ker je Ljubljanica nizvodno mesta onesnažena tudi z mestno kanalizacijo, sklene dogovor s tovarno v Vevčah, da se dovoli prebivalstvu vzhodnega dela mesta kopanje v kopališču v Vevčah. Uprava tovarne je to lani že dovolila. V zvezi s tem pa je poskrbeti za prometno zvezo in s tarifnimi olajšavami omogočiti prevoz kopalcev.

9. **Železniška postaja.** Predvidena je ureditev peronske ploščadi. Sedanji izgled železniške postaje vpliva na tujca zelo slabo. Nujno potrebna je ureditev čakalnic, ki so danes mračne, nezadostno zračene in neprijetne za čakajoče potnike. Z železniško direkcijo je bilo že dogovorjeno, da bo obnovila obstoječa tla v čakalnicah in jih zamenjala z gumijasto prevleko svetle barve, ki bi zaradi tega ugodneje učinkovala, predvsem pa se lahko temeljiteje snažijo. Tudi je bilo dogovorjeno, da bo stene čakalnic svetlo prepleskala in namestila ustrezno število svetlobnih teles. Nadalje je nujno potrebna otvoritev informacijskega urada, garderob in umivalnic. Garderobe so spričo premajhne kapacitete in slabega čiščenja v sila slabem higienskem stanju (mrčes). Tudi sanatorije ne ustrezajo velikemu prometu, ki ga opravlja železniška postaja. Tujec, ki pride v Ljubljano, pač najbolj pogrša umivalnico in je nujno potrebno, da se s primerno preureditvijo prostorov le-ta čimprej zagotovi. Vso pažnjo je treba

posvetiti ureditvi postajnega perona ter vljudnosti postajnega osebja do potnikov, ki prihajajo in odhajajo iz Ljubljane. Skrajno slaba je oprema prostorov, po stenah razni zemljevidi in vozni redi, ki pa ne kažejo smotrne ureditve. Potrebno je nadalje uvesti pri vlakih redno in solidno službo nosačev in avtoizvoščkov, hkrati pa nosačem regulirati njih usluge s primerno tarifo. Vtis, ki ga dobi potnik, ko potuje skozi naše mesto, je prav gotovo zelo slab, če si ga je lahko ustvaril zgolj po izgledu železniške postaje. Ureditev javnih prostorov in perona naj se izvrši pod vodstvom arhitekta, tako glede ureditve prostorov kot njihove opreme. Hotelu Union in Slon je zagotoviti prevozna sredstva, da bi lahko s svojim strežnim osebjem sprejemala in prevažala goste na prenočevanje.

10. **Igrišča.** Treba je misliti na nadaljnje izpopolnjevanje in vzdrževanje otroških igrišč. V Ljubljani imamo le tri stalno urejena igrišča, in sicer „Živžav“ na Celovski cesti, igrišče na teniškem igrišču na Celovski cesti ter igrišče na Prulah. Ostala igrišča so le provizorno urejena.

11. **Vrteci na področju MLO.** Poleg velike usluge, ki jo imajo naši delovni ljudje, namreč da dajejo svoje otroke v oskrbo vrtcem, je računati s tem, da bi se utegnili tujci zadevne stroke zanimati tudi za ureditev naših vrtcev, ki jih moramo iz tega razloga primerno urediti in jim posvetiti vso pozornost. Vseh vrtcev v Ljubljani je trinajst, in sicer: v centru — Prešernova 28 s 64 gojenci, na Novem trgu 5 z 62 gojenci, Bežigrad z 72, Ježica s 27, Poljane s 65, Spodnja Šiška s 60, Prule z 92, Savska kolonija z 29, Dom Malči Beličeve na Viču s 25, Zgornja Šiška z 41, Vevče s 47, tovarna Štora s 36 gojenci in Polje s 24 gojenci.

12. **Pionirska železnica.** Prizadevati si moramo, da spravimo Pionirsko železnico, ki je nedvomno turističnega pomena, iz sedanjega mrtvila. V bodočnosti je zagotoviti podaljšanje proge, s čimer bo ustrezno tudi praktičnim potrebam. Na sklopni postaji naj bi bilo urejeno primerno otroško igrišče z bifejem in otroško okrepčevalnico. Postajna poslopja pa je potrebno takoj obvarovati propadanja in zanemarjenja.

13. **Živalski vrt.** Ta prihaja bolj v poštev za notranji turizem. V kolikor se ga ne more trenutno izpopolniti, pa je potrebno vzdrževanje in poskrbeti za olepšavo dohoda in ureditev okolice.

14. **Javna stranišča.** V Ljubljani je samo dvojč podzemnih javnih stranišč, ki kolikor toliko ustrezajo zahtevam. Vsa druga nadzemna stranišča pa je nujno odstraniti, ker ne ustrezajo.

Na področju gostinstva in turistične službe pa bi se lahko lotili aktualnih nalog po naslednjih ugotovitvah, ki imajo značaj predlogov:

A. Gostinstvo: Nujno je treba zagotoviti nadaljevanje preureditvenih del hotela „Turst“ („Strukelj“). Obnovitvena dela primerno pospešiti. Iskati rešitve za pridobitev nekdanjega hotela „Metropol“. Odnos uslužbencev v gostinskih podjetjih do izletniških skupin se mora izboljšati. Urejevanje restavracije na

Ljubljanskem gradu, ki je že v teku, kolikor mogoče pospešiti. Izkoristiti in urediti pri gostiščih čim več vrtov. Rio in Unionski vrt ne zadoščata ter jih tujci zaradi gneče neradi obiskujejo. V sezonskem času prirejati večere z glasbo in folklornimi nastopi, glasbene festivale itd. Treba je izboljšati stanje gostinskega pribora. Zagotoviti je dobra in kvalitetna vina. Urediti je večje število garaž, ki bi se jih tujci lahko posluževali. Prebeliti vse spodnje fasade pri gostinskih obratih, kar je sicer že v teku. Potrebna je selekcija gostinskega kadra in uvedba primerne reklame v gostinskih obratih.

B. Turistična služba: Turistični urad naj dobi primerne lokale v bližini kolodvora. Zagotoviti mu je treba primerno opremo vsaj za sprejemne lokale. Urediti je turistične garderobe in umivalnice. Odpreti menjalnice tujih valut, ki bi bile tujcem vsak čas na razpolago. Vskladiti službo nosačev in taksijev, tako da bodo na razpolago za turistični namen. Staviti en avtobus na razpolago Turističnemu uradu za prevažanje turistov na Grad, kar je delno že dogovorjeno s Poverjeništvom za trgovino pri mestnem ljudskem odboru. Urediti primeren lokal s trgovino, kjer bi turisti lahko dobili vse najosnovnejše potrebe. Po lokalnih oskrbeti inozemske časopise in revije. Poskrbeti, da bo Turistični urad čimprej izdal vodič po Ljubljani. V tej zvezi je treba pospešiti delo komisije za preimenovanje ulic ali pa naj izide vodič brez sprememb uličnih imen. Uredi naj se razgledni stolp na Gradu po predlogih z dne 15. marca 1952, kot je to bilo dogovorjeno na sestanku pri Svetu za trgovino in gostinstvo MLO. Zagotoviti Turističnemu uradu finančna sredstva, dokler se navedena vprašanja ne uredi, to je, dokler ne bo Turistični urad zagotovil lastnega vzdrževanja. Z ustanovitvijo turističnega društva, katerega občni zbor je predviden za 16. april, bo za Turistični urad odpadel del poslov, ki jih je doslej opravljal in bo lahko posvetil svojo pozornost drugim nalogam.

Uredi naj se Grajska planota. Obnoviti je razpadajoči del grajskih utrd, tako zvanih „šanc“, kar se dá v sedanjem stanju doseči še z razmeroma majhnimi stroški. Turistični urad naj izda v najkrajšem času prospekt, ki naj pokaže lepote in znamenitosti Ljubljane, pa tudi njene borbene tradicije.

Nadalje bi bilo treba na vseh dohodnih cestah-vpadnicah namestiti vidne načrte mesta z najvažnejšimi smermi vožnje skozi mesto. V mestnem središču bi bilo treba na primernih mestih, na primer pri hotelih Slon in Union postaviti veliko tablo načrta Ljubljane z označbo kraja gledališč, muzejev, galerij, kinematografov, pomembnejših gostišč, bencinskih črpalk, Turističnega urada, Planinskega društva, Putnika itd. Nadalje je treba urediti orientacijsko napravo na Grajskem stolpu, event. tudi na Nebotičniku, ki naj razkazuje in označuje vse glavne razgledne točke na obzorju. Pravzaprav je takšna orientacijska naprava že obstojala. Treba jo je le obnoviti. Obnoviti je treba nadalje čimprej vremensko hišico v Zvezdi in jo opremiti z dobrimi sodobnimi aparati po nasvetu in pod vodstvom meteorološkega inštituta ljubljanske univerze. Čimprej naj se organizira tečaj za vodnike po Ljubljani, ker ni na razpolago strokovno izvežbanih ljudi, ki bi znali razkazati tujcu ljubljanske znamenitosti in posebnosti ter njeno zgodovino. Od predvojnih vodnikov so komaj trije na razpo-

lago, pa še ti nestalno. Po dovršenem tečaju naj bi opravili izpit; absolvent bi dobil naslov izprašanega vodnika. Istočasno je treba določiti tarifo za taka vodstva. Turistična komisija avtomobilsko-motociklistične zveze Slovenije naj dobi primerne prostore, najprikladnejši bi bil paviljon poleg hotela Union na Miklošičevi cesti 5, iz razloga, ker so za lokalom garaže hotela, nasproti pa Turistični urad in JAT — letalska zveza. Dosedanji prostori za garažiranje ne ustrezajo in je treba predvideti, kje bodo tujci garažirali, kje se jim bodo vozila popravljala. Turistično komisijo, ki bo na ta način vršila splošne turistične usluge, bi kazalo tudi finančno podpreti.

Turistična komisija MLO je na več sejah obravnavala turistično problematiko mesta Ljubljane in se v nekaterih nujnih primerih, in to zlasti z železniško postajo, operativno angažirala, da bi dosegla tozadevne izboljšave.

Zunanje lice našega mesta je predmet pogoste kritike in čestega obravnavanja. Nenehno opozarjanje na pomanjkljivosti na tem področju je pač posledica dejstev. Mirno lahko priznamo, da tega ni krivo samo pomanjkanje velikih sredstev, kakor to marsikdo trdi, temveč da so krivi temu tudi ljudje sami. Pri mnogih ljudeh se je vsidrало mnenje, da brez velikih zneskov denarja nikakor ne gre in kakor da gre le za velika dela. Pozablja pa se pri tem na drobne stvari, ki ne zahtevajo mnogo denarja, katerih urejenost pa je za kulturno lice mesta vendar odločilnega pomena. Naše mesto bo dobilo čisto drugačno lice, če bomo uredili vsaj nekatere stvari, ki zahtevajo mnogo več dobre volje kakor denarja.

Ker zadeva iznešena turistična problematika vse organe MLO, kakor tudi ostale ustanove in podjetja na področju mesta Ljubljane, pa tudi vse prebivalstvo našega mesta, je nujno potrebno, da se vsi skupaj angažiramo in da predloge, kot so bili iznešeni, obravnavamo in v možnostih, ki so podane, čimprej realiziramo, tako da bo mesto pridobilo tisti izgled in turistično privlačnost, po kateri je že nekdaj slovelo.

Predsednik predloži obe poročili v razpravo. Javijo se:

Ing. Prezelj Marjan:

Tovariši ljudski odborniki! K poročilu o turizmu bi dodal še nekatere podatke o vzdrževanju zgradb, ki bistveno vplivajo na izgled mesta.

Na zasedanju mestnega ljudskega odbora smo že večkrat razpravljali o vprašanju upravljanja in vzdrževanja zgradb, ki so v upravi mestnega ljudskega odbora. Po zadnjem stanju ima mestni ljudski odbor v svoji upravi 820 zgradb, skupaj z onimi manjšimi hišami, katere naj bi odpadle.

Vrednost vseh teh zgradb znaša po grobih ocenah — po ekonomskih cenah 4,5 do 5 milijard dinarjev. Cenitev po ekonomskih cenah še ni bila izvršena. Obe številki nam jasno kažeta, da je upravljanje tako po obsegu kakor tudi po vrednosti važna in odgovorna naloga v okviru našega celotnega gospodarstva.

Na V. zasedanju mestnega ljudskega odbora je bil sprejet sklep o novi organizaciji upravljanja zgradb splošne ljudske imovine. Do takrat razdrobljeno upravljanje po posameznih rajonih je sedaj koncentrirano v eni sami Upravi

zgradb pri mestnem ljudskem odboru. Izvedena reorganizacija je pokazala dobre rezultate, tako v pogledu znižanja števila administrativnega osebja kakor tudi z ozirom na delo samo. V okviru Uprave zgradb je bil ustanovljen s 1. I. 1952 stranski obrat z nalogo, da izvršuje manjša popravila. Ta obrat naj bi obsegal 50—60 delavcev, zaenkrat jih ima okrog 25 ter je zmožen opraviti nujna tekoča popravila.

Ena izmed glavnih nalog Uprave zgradb je vzdrževanje zgradb v dobrem stanju. Zavoľjo velikih nalog, ki jih je stavljala pred nas izgradnja naše temeljne industrije, smo začasno vzdrževanje postavili na drugo mesto. Danes pa so že dani objektivni pogoji, da mu posvetimo vso potrebno pozornost ter da zamujeno čimprej nadoknadimo.

Vse vzdrževanje zgradb bi se moralo pokrivati iz najemnin, katere plačujejo najemniki za stanovanjske in poslovne prostore. Letni najemninski predpis znaša za vse zgradbe v upravi mestnega ljudskega odbora okrog 26,4 milijona dinarjev ali mesečno 2,2 milijona dinarjev.

Od te najemnine odpade na administrativne stroške Uprave zgradb 14,3 %, na plače hišnikov 32,8 %, na režijske stroške 18,9 %, na amortizacijo 20 % in ostalo 14 %. Amortizacijo odvaja Uprava zgradb v splošni amortizacijski sklad, od koder dobiva nato nazaj 60 % od vplačane vsote za popravila.

Iz gornjih števil izhaja, da ima Uprava zgradb na razpolago za izvajanje tekočih in velikih popravil le 26 % od vplačane najemnine ali okrog 6,6 milijona dinarjev letno.

Ako vzamemo za podlago obseg dela, ki ga naj izvrši Uprava zgradb v letu 1952, realizacijo v letu 1951, ki pa še ni bila v okviru potreb, potem vidimo, da znašajo stroški za tekoča popravila po ekonomskih cenah ca 27,7 milijona dinarjev in stroški za velika popravila 24,8 milijona dinarjev, skupaj 52,9 milijona dinarjev.

Po grobem izračunu, z ozirom na vrednost osnovnih sredstev, bi morala znašati amortizacija 45 do 50 milijonov dinarjev, iz katere bi se krila velika popravila in zamenjava dotrajanih zgradb z novimi. Uprava zgradb pa planira za leto 1952, kakor je to zgoraj navedeno, v te namene le 27,7 milijona dinarjev, iz česar vidimo, da je vzela v obzir le najnujnejša velika popravila.

Realizirana amortizacija znaša ca 20 % od najemnine, kar znes 5,3 milijona dinarjev.

Skupaj znašajo razpoložljiva sredstva za tekoča popravila in velika popravila le okrog 6,8 milijona dinarjev, napram predvidenim izdatkom 52,5 milijona dinarjev. Iz tega izvira razlika 45,7 milijona dinarjev, ki nima nobenega kritja.

Pred nas se postavlja vprašanje, kako pokriti nastalo razliko. Obstojajo tri možnosti:

1. da Uprava zgradb zmanjša tekoča in velika popravila na razpoložljiva sredstva;
2. da se povečajo dohodki Uprave zgradb s povečanjem najemnine;
3. da pokrije mestni ljudski odbor nastalo razliko z dotacijo.

S stališča potreb in dobrega gospodarjenja prva možnost odpade, ter bi vsako nadaljnje odlaganje in omejevanje tekočega vzdrževanja in velikih popravil vodilo v vedno hitrejšo propadanje zgradb in vedno večjo škodo.

Druga možnost, to je povečanje najemnin v letu 1952 odpade, ker je v družbenem planu FLRJ predpisana za stanovanja ista višina najemnine kot je bila doslej, pač pa bi se moglo urediti najemnine v lokalih.

Ostane zaenkrat le tretja možnost, da mestni ljudski odbor dotira Upravi zgradb razliko v iznosu 45,7 milijona dinarjev iz drugih sredstev.

Seveda pa s tem vprašanje tekočega vzdrževanja in amortizacije zgradb splošne ljudske imovine še ni rešeno. V našem novem finančnem sistemu je postavljen princip gospodarnostnega računa, s čimer je v protislovju dejstvo, da bi moral mestni ljudski odbor prispevati iz splošnih sredstev h kritju stroškov, ki so v zvezi z vzdrževanjem zgradb in bi jih morali najemniki nositi v obliki ustrezajočih najemnin.

- V kolikor bi hoteli pokriti izdatke, ki so potrebni za dobro vzdrževanje zgradb in režijske stroške, ki so v zvezi s pravilnim izkoriščanjem zgradb, le iz naslova najemnin, bi morali dvigniti sedanje najemnine vzete v celoti za ca 270 %. To povišanje pa je vezano z vprašanjem strukture izdatkov prebivalstva in njegovim plačnim fondom. Vsekakor pa je nujno, da se dela na pravilni rešitvi tega vprašanja.

Obstojajo možnosti, da se pri sedanjih izdatkih dosežeje še določeni prihranki. Kakor sem že omenil, znašajo stroški za plače hišnikom 32,8 % od plačane najemnine. Skupaj zaposluje Uprava zgradb okrog 207 hišnikov, ki prejemajo mesečno ca 2320 din plače, Uprava zgradb pa mora za vsakega plačevati še 1160 din družbenega doprinosu, tako da stane en hišnik povprečno 3380 din mesečno ne glede na to, koliko časa dela na dan. Komisija za vzdrževanje zgradb je mišljenja, da bi se morali hišniki plačevati po dejanski zaposlitvi ali pa po normah, kakor so bile svojčas plačevane snažilke. Pri tem bi se moralo plačevati nadomestilo za živilske bone in industrijske bone v odnosu za dejansko opravljeno delo.

Komisija je mišljenja, naj se ukinejo hišniška mesta v hišah z manj kot 10 stanovanj, s čimer bi dosegli letni prihranek okrog 2,4 milijona dinarjev. Seveda bi morali v takih hišah brez hišnikov organizirati poseben način snaženja in tekočega vzdrževanja ali s pomočjo najemnikov ali pa še posebno snažilno ekipo, ki bi enkrat tedensko očistila hiše, ki nimajo hišnikov. Kakor sem že omenil, odvaja Uprava zgradb celotno amortizacijo v splošni amortizacijski fond, od koder dobiva zato za izkoriščanje 60 %. Smatramo za primerno, da MLO pokrene, da bi mu ostala z ozirom na izredno težke razmere pri vzdrževanju zgradb vsa amortizacija. Z gornjima dvema ukrepoma bi se povišala sredstva za vzdrževanje zgradb na 11,3 milijona dinarjev, zaradi česar bi se zmanjšala razlika na 41,2 milijona dinarjev, katere bi pokrila z lastnimi sredstvi Uprava zgradb.

Letošnji katastrofalni sneg je še bolj očitno pokazal, da ne smemo več zapostavljati vzdrževanja zgradb. Mnogo škode in tudi nesreč ne bi nastalo, če bi bile zgradbe v redu vzdrževane.

Po do sedaj izvršenem popisu škode, ki je nastala zaradi snega, je le-ta ocenjena na ca 20 milijonov dinarjev po ekonomskih cenah. Od te škode je doslej Uprava zgradb že izvršila popravila za ca 7 milijonov dinarjev, za katere nima še nobenega kritja. Izvršena dela so bila nujno potrebna, da se niso zgodile še večje škode oziroma, da so ostale zgradbe sploh še uporabne.

Navajam le par števil, iz katerih se vidi obseg nastale škode: streh je bilo porušenih ali močno poškodovanih za 7,5 milijona dinarjev, strešnikov je bilo uničenih 120.000 komadov, odtrganih ali poškodovanih 3700 m žlebov, 1700 m snegolovov, 400 strešnih oken, 540 m² žičnega stekla na strehah in nadsvetlobami in tako dalje.

Popravila poškodb, ki so nastale zaradi snega, se morajo izvršiti čimprej — posebno na strehah, pred spomladanskim dežjem, da se prepreči nadaljnja škoda na zgradbah in imovini najemnikov, zaradi zamakanja vode.

V zvezi z vzdrževanjem zgradb bi rad opozoril še na dve stvari:

1. nujno je potrebno, da se dokončajo vsa dela na nadzidavah (zunanjí ometi, vgraditev naprav itd.);

2. da se opremijo že dograjena stanovanja v blokih s kopalnicami in manjkajočimi vodnimi in drugimi instalacijami. V blokih ob Ambroževem trgu se mora zamenjati vgrajene aluminijaste školjke s keramičnimi. Pokazalo se je, da aluminijaste školjke, take kvalitete kakor so bile vgrajene, ne ustrezajo ter so že danes propadle.

Vsekakor bi se moralo pozvati na odgovor proizvajalca teh školjk, da povrne nastalo škodo, v kolikor ni to že prepozno.

Izgled mesta je v veliki meri odvisen od stanja, v kakršnem se nahajajo fasade zgradb. Ugotoviti moramo, da so fasade ob naših najlepših ulicah v zelo slabem stanju ter izgleda zato Ljubljana zelo umazana in zapuščena.

Z ozirom na to, da imamo preko 800 zgradb ljudske imovine ter je potrebno obnavljati fasade vsaj vsakih deset let, bi morali v Ljubljani letno obnoviti okrog 80 fasad, predvsem ob glavnih cestah in ulicah.

Uprava zgradb je izdelala predlog, da obnovi v letu 1952 šestdeset fasad, ki so v najslabšem stanju ali leže ob prometnih cestah. Stroški za te obnove bi znašali ca 30 milijonov dinarjev. V te izdatke so vključene tudi dograditve fasad na nadzidavah in novogradnjah na Taboru in v bližini. Opozoriti moram, da Uprava zgradb nima sredstev za navedeno delo.

Posebno vprašanje predstavljajo najemnine v nekaterih hišah in za lokale, o čemer je bilo že govora na VI. zasedanju.

Doslej to vprašanje še ni našlo rešitve, ker še ni izšel novi stanovanjski zakon, ki bo reguliral vprašanje najemnin.

Imamo primere, da plačujejo stranke po 32 par za 1 m² stanovanja, kar vsekakor ni v nobenem odnosu do vrednosti usluge.

Isto velja za najemnine lokalov, ki znašajo od 5,5 dinarjev za 1 m² pa navzgor. Prav gotovo bi se pri višji najemnini za poslovne prostore doseglo boljše izkoriščanje, kakor pri dosedanjih cenah, ko nima najemnik poslovnega lokala nobene stimulacije za njegovo dobro izkoriščanje.

Komisija za vzdrževanje in pravilno vzdrževanje zgradb je mnenja, da Poverjenišтво za stanovanjske zadeve in Uprava zgradb skupno preštudirata možnost pravilne določitve najemnin za vsa stanovanja, kjer so najemuine pod sedanjim povprečjem, isto naj bi veljalo za poslovne prostore. Po informacijah, dobljenih na Svetu za gradbeništvo in komunalne zadeve LRS, je že pripravljena uredba, ki naj spremeni tisti del zakona o stanovanjih in poslovnih lokalih, ki se tiče višine najemnin za poslovne lokale. Pri tem pa je paziti na to, da se ne določijo nove najemnine na podlagi današnjih najemnin za lokale s šablonsko uporabo nekega faktorja, temveč na podlagi popolnoma nove ocene z ozirom na dejansko vrednost poslovnega prostora.

Doslej smo obravnavali vprašanja, ki se tičejo zgradb splošne ljudske imovine. Dotakniti pa se moramo še zgradb, ki so v privatni posesti. Vzdrževanje teh zgradb je občutno zanemarjeno, hišni lastniki trošijo pobrano najemnino v prvi vrsti za svoje lastne potrebe. Mnogi najemniki vodijo hudo borbo s hišnimi posestniki, da dosežejo vsaj najmanjše popravilo ali obnovitev notranjih delov zgradbe, čeprav so hišni posestniki po zakonu obvezani, da izvrše taka popravila na svoje stroške.

Najemniki, posebno pa hišni sveti, bi se morali podrobno spoznati s tozadevnimi zakonskimi določili, da bi lahko zahtevali od hišnih posestnikov dobro vzdrževanje zgradb. Dnevno časopisje naj bi prineslo informativne članke o obveznosti hišnih posestnikov in napotila, kako naj se postopa v primeru, če hišni gospodar noče v redu vzdrževati zgradbe.

Z ozirom na škodo, ki jo je povzročil zadnji sneg, je stvar še posebno pereča, ker so potrebna popravila večjega obsega in se jih hišni posestniki branijo prevzeti nase. Hišnim posestnikom bo dana možnost, najeti dolgoročno posojilo za popravilo škode, ki jo je povzročil sneg, hišni sveti pa bodo imeli nalogo, da hišnega lastnika prisilijo, da tako posojilo najame, v kolikor ne razpolaga z lastnimi sredstvi za popravila.

Pred hišnimi sveti stojijo odgovorne naloge, da do prihodnje jeseni ukrepejo vse, da zavarujejo zgradbe pred nadaljnjim propadanjem. Zato je treba hišne svete aktivizirati oziroma ustanoviti nove, kjer jih še ni, ter jim nuditi vso potrebno pomoč.

Na osnovi prednje analize predlagamo:

1. da mestni ljudski odbor dotira Upravo zgradb z razliko, ki nastane med razpoložljivimi in potrebnimi sredstvi za tekoča in velika popravila v približni višini 45,7 milijona dinarjev;
2. da preskrbi sredstva, ki so potrebna za odstranitev škode, nastale zaradi snega, v višini 30 milijonov dinarjev iz odobrene pomoči zvezne vlade;
3. da prouči vprašanje obnovitve fasad ter najde sredstva za pokritje teh stroškov;
4. da se ukinejo hišniška mesta v hišah z manj kot 10 stanovanji in zagotovi redno čiščenje in tekoče vzdrževanje na drug primernejši in cenejši način;
5. da izposluje 100 % izrabljanje amortizacije za tekoča in velika popravila pri Ministrstvu za finance LRS;

6. da Poverjeništvu za stanovanjske zadeve in Uprava zgradb uredita vprašanje najemnin, posebno za poslovne prostore na podlagi dejanske vrednosti poslovnega prostora;

7. da se aktivira oziroma ustanovi nove hišne svete ter jih usposobi za izvajanje nalog.

POROČILO KOMISIJE ZA PREGLED GOSTINSKIH OBRATOV PO ODLOKU O UREDITVI GOSTINSKIH OBRATOV

Poroča Kveder Fani:

Na VI. rednem zasedanju skupščine Mestnega ljudskega odbora je bil sprejet odlok o ureditvi gostinskih obratov. Podrobno navodilo o izvajanju le-tega je takoj nato izdal Izvršilni odbor MLO.

Da bi se ta odlok čimprej in čim uspešneje začel izvajati, je Izvršilni odbor imenoval komisijo, katera naj pregleda gostinske obrate, ter o ugotovitvah poroča Izvršilnemu odboru, oziroma Poverjeništvu za trgovino, gostinstvo in turizem ter dá svoje predloge, mnenja in roke za odstranitev pomanjkljivosti in nepravilnosti posameznega obrata. Na podlagi tega bi Poverjeništvu za trgovino, gostinstvo in turizem, oziroma Izvršilni odbor hitreje in laže sklepal in izdajal odločbe obratom za izvršitev in odstranitev nedostatkov.

Komisija vrši svoje delo v okviru odloka in navodil. Pri tem upošteva lokalne potrebe; dalje, ali je hiša, v kateri se nahaja obrat, v regulacijski črti, ter zato nima predvidene več daljše življenjske dobe. Ker se nahajajo nekateri obrati v malih, starih nizkoobokanih in temnih ter vlažnih hišah, bi bilo potrebno misliti na to, da se taki obrati postopoma ukinejo. Obrati pa, ki se nahajajo v primernejših zgradbah, pa se morajo v doglednem času preurediti tako kot zahteva odlok.

Komisija je do sedaj pregledala 40 obratov, ter je pri tem ugotovila tudi take pomanjkljivosti in nepravilnosti, o katerih mora razpravljati tudi skupščina. Povedala bom tako, kot je danes dejansko stanje po obratih brez olepšav. Gosti, ki posečajo naše gostinske obrate, so seznanjeni samo s pomanjkljivostmi, ki jih dnevno vidijo v prostorih, v katere imajo dostop. Težje nepravilnosti pa se dogajajo v stranskih prostorih obratov, na primer v shrambah, pripravljalnicalh in kletih, kateri pa morajo biti ravno tako po predpisih urejeni, čiščeni in vzdrževani kot lokal sam.

Polovici obratov primanjkuje shramb in kleti, večidel zaradi tega, ker so v letu 1947, 1948 pri prenosu obratov iz privatnega v državni sektor gostinske shrambe in kleti zasedle razne ustanove in podjetja, ali pa je te prostore privatnik zadržal za sebe. Posledica tega je, da se živila, shranjena v neprimernih prostorih, uničujejo in pa, da se urejene hotelske sobe uporabljajo za razna skladišča ter pisarne, kar tudi ni pravilno pri tako velikem pomanjkanju prenočišč. Na primer gostilna „Pod lipco“ mora shranjevati vino v zelo slabi in zelo oddaljeni kleti na Tržaški cesti skupaj z ostalimi ozimnicami, medtem ko njihovo pravo vinsko klet v obratu uporablja podjetje VTP.

V Na-na posедуje VTP zelo dobro urejeno vinsko klet, katera pa je že leto dni neizkoriščena. Na ta način ne morejo gostinski obrati nuditi svojim gostom dobrega vina in asortimenta vin kot bi ga sicer mogli. Komisija je mnenja, da je treba v vseh takih primerih dodeliti stranske prostore gostinskim obratom. Posebno pa je paziti na to tam, kjer se obrati na novo odpirajo. Gostilna „Pri kolovratu“ stoji danes pred problemom, kam naj shrani najnujnejša živila. V ta obrat so bile pred par meseci vložene precejšnje investicije, vendar prostori nikakor ne ustrezajo za obratovanje. Uslužbenci se preoblačijo v mali kuhinji ter shranjujejo svojo obleko po policah, kjer se nahajajo tudi živila. Na dvorišču je gostom na razpolago edino stranišče in še to je neurejeno. Nihče pa še do danes ni poskrbel, da bi obrat dobil nazaj še drugo stranišče, katerega ima lastnica hiše zaprtega. V takem primeru moramo grajati tako investitorja kot projektanta, kakor tudi organa, ki je dovolil, da se je tako nepopolno urejen lokal stavil v obratovanje. Enak primer je komisija ugotovila pri „Šestici“. Par dni pred namenjeno ureditvijo je komisija ugotovila tako tehtne napake, da je bila primorana predlagati, da se čas otvoritve odloži ter do tega časa odpravi vse nedostatke. Obrat „Šestica“ ima popolnoma na novo urejenih pet gostinskih prostorov s kapaciteto več sto sedežev in največjo kuhinjo v Ljubljani. V popolnoma na novo opremljenih gostinskih prostorih pa je treba na novo razbijati stene za prezračevalno napravo. V kuhinji je treba ponovno razbijati strop za odvod pare. V kuhinji je na novo urejen tlak, ki pa ne ustreza predpisom zdravstveno-sanitarne inšpekcije. Zaradi tega bodo nastali nepotrebni investicijski stroški in tudi gospodarska škoda s tem, ker obrat še par tednov ne bo obratoval. Mislim pa, da je tu potrebno poiskati krivce ter jih poklicati na odgovornost.

Posebno vprašanje v gostinstvu je vprašanje hladilnih omar, oziroma naprav. Zavedati se moramo, da je hladilna naprava obratu neogibno potrebna, prvič iz razloga, da očuvamo zdravje človeku, ki se hrani po gostilnah in menzah, drugič pa iz gospodarskega razloga, da preprečujemo kvarjenje živil posebno v pomladanskem in poletnem času. Zato naj si vsak obrat postopoma v okviru možnosti nabavi hladilno napravo. Komisija je ugotovila v celoti po obratih samo 10 % hladilnih naprav. Od trideset pregledanih obratov imajo samo trije obrati hladilne naprave.

Zelo kričeč nedostatek v gostinskih obratih pa je nečistoča, nehygiena in slabo vzdrževanje. Od vseh pregledanih obratov izključujemo samo dva obrata, od ostalih obratov pa je 50 % tako zanemarjenih, da bi se morali po členu 4 in 20 in po predpisih sanitarne inšpekcije zapreti, predvsem pa odgovorne ljudi kaznovati. Konkretno bom navedla samo težje primere, in to so:

Prenočišče „Stari Tišler“, Študentska menza v Zvezdi, Socialistični zakup Kržič na Vrhovcih, Gostilna „Pri Jerneju“, Gostilna „Pod lipco“, Socialistični zakupnik Bajda, Gostilna „Dolenjec“, Socialistični zakupnik Radilovič, Železniška menza „Ljubljanski dvor“, Bife „Pod gradom“, Gostilna „Istra“, Gostilna „Pri grozdu“ in Menza kulturnikov.

Prenočišče „Stari Tišler“ je podjetje, na katerega je vezan tudi obrat hotel „Soča“. Prenočišče „Stari Tišler“ je skrajno zanemarjeno. Parketi v sobah že

dolgo niso bili očiščeni, dnevno se odstranjuje samo večje blato. Hodniki, stopnišča in stranišča so skrajno razmetana in umazana. Perilo na posteljah se izmenjuje po izjavi upravnice in sobarice samo po potrebi, kadar je dovolj umazano. To je komisija tudi sama ugotovila. Po pohištvu, po stenah je na debelo prahu in pajčevin. Skoraj vse sobe so opremljene s tekočo vodo in porcelanastimi školjkami in velika večina vodovodnih instalacij je pokvarjenih, tako da se gost nima kje umiti. Odeje so zamazane. Električna stikala za prižiganje luči povečini manjkajo. Stranišča so razen enega močno pokvarjena in neuporabna. Slika kaže, da ta okvara ni od par tednov ali par mesecev nazaj, pač pa je to že stara stvar. Gostinska soba ob deseti uri še ni bila pospravljena in ne prezračena. Shrambe in skladišča, ki se nahajajo v parketiranih hotelskih sobah, opremljenih s tekočo vodo, niso bila že dolgo počiščena. V njih se nahaja gnila zelenjava, v umivalnikih stara smrdljiva voda, skratka skrajni nered. Komisija je na to opozorila upravnico in skladiščnika, vendar po preteku nekaj dni, ko je komisija obrat ponovno pregledala, je bilo stanje nespremenjeno. Komisija je dobila vtis, da uprava situacije svojega podjetja nima v rokah.

Studentska menza v Zvezdi je v prav takem stanju. V tej menzi je organ sanitarne inšpekcije že večkrat izvršil pregled, vendar se stanje po izjavi sanitarnega tehnika MLO ni popolnoma nič izboljšalo. Upravnica navedene menze omalovažuje opomine inšpekcijskih organov in se v podjetju obnaša samopašno.

V vseh obratih, ki sem jih navedla, pa so stranišča v pogledu čistoče in higiene zanemarjena, večidel brez sedežnih desk, vrvic za splakovanje ni, brez vodovodnih pip, brez stikal za prižiganje luči in brez žarnic. Ker poslovodje ne vzdržujejo redno svojih obratov in ker ne odpravljajo sproti raznih nedostatkov, ne popravljajo pohištva, električne in vodovodne instalacije itd., nastaja vedno večja škoda in na ta način postaja lokal čedalje bolj nepriljubljen.

V navedenih obratih je tudi zelo pomanjkljiva osebna čistoča osebja. Zaposleno osebje pri živilih in jedilih nima naglavnih rut. Uprava in osebje ne kaže smisla za čistočo in higieno.

Mislím, da je potrebno, da za odpravo teh nepravilnosti pristopi celotni Izvršni odbor k strogim ukrepom, če je potrebno tudi k sankcijam. Za stodostotno izvajanje odloka o ureditvi gostinskih obratov potrebuje 25 % obratov večjih investicij, 25 % obratov manjše investicije, v ostalih obratih pa je mogoče urediti stanje brez investicij, pač pa morajo postati uprave in uslužbenci bolj vestni pri izvrševanju svojih službenih dolžnosti.

Poverjenistvo za trgovino, gostinstvo in turizem naj poostri inšpekcijo po obratih. Izdajanje odločb po predlogih komisije naj se pospeši in vodi stalna kontrola o izvajanju teh odločb, da bo delo komisije res prišlo do zaželenega uspeha.

Pripomnila bi k predlogu tov. Stefana, v katerem pravi, naj se priključi obrat „Pajk“ k podjetju „Stari Tišler“, to, da se bojím, da bo postal pod to upravo obrat še bolj zanemarjen kot je sedaj.

Pohvaliti moram glede čistoče, higiene in vzdrževanja hotel „Sočo“, ki lahko služi za zgled vsem ostalim. Zasluge pri tem imata dve sobarici, ki

dejansko skrbita in delata tako, da lahko v tem obratu prenoči vsak tujec. Dobro vzdrževana in vodena je tudi menza ministrstva za finance v Čopovi ulici.

Jurančič Janko:

V poročilu o gostinstvu smo slišali, v kakšnem higienskem stanju so gostinska podjetja v našem mestu. Pri tem moramo vedeti, da gostje ne vidijo vsega, kar je videla komisija, ki je pregledovala gostinska podjetja. Da bi stanje v gostinskih obratih popravili, so morda v resnici potrebna nekatera investicijska dela, še bolj kot to pa je potrebna vzgoja gostinskih uslužbencev oziroma strežnega in kuharskega osebja. Gostinsko osebje, ki je bilo pred vojno kvalificirano, se je po vojni porazgubilo po drugih službah. Tako so se vrste kvalificiranega gostinskega osebja močno razredčile in morajo naši gostinski obrati sedaj delati s priučenimi ljudmi, ki svojih nalog vedno resno ne pojmujejo, za vzgojo novega kadra pa premalo storimo.

Priučeno osebje je deležno le praktičnega pouka, pri katerem se more naučiti le konvencionalnih form, teh form pa se ljudje mnogo bolje nauče, če so deležni tudi teoretičnega pouka, zakaj je to in ono potrebno v gostinstvu. Danes za tak pouk za gostinski kader ne obstoje nikake možnosti, saj je gostinstvo edina obrt, ki nima nikake šole. Da bi učenci v gostinstvu sistematično pridobili teoretično in praktično znanje, bi morali imeti poleg praktičnega pouka tudi teoretični pouk. Take šole za učence v gostinstvu sedaj v Ljubljani nimamo zaradi tega, ker je premalo učencev v gostinstvu. Vsi večji gostinski obrati v Ljubljani imajo le štirinajst učencev v gospodarstvu, mnogi večji gostinski obrati kot na primer Evropa, Union, Emona, Río, Nebotičnik pa nimajo niti enega učenca v gospodarstvu. Če bi Poverjenišstvo za gostinstvo naročilo navedenim podjetjem, naj vzamejo vsaj štirinajst do petnajst učencev v gospodarstvu, bi bilo v Ljubljani trideset učencev gostinske stroke, katerim bi nato lahko osnovali razred šole za učence v gospodarstvu. Ponavljam, da je teoretični pouk učencem v gospodarstvu nujno potreben, saj sicer učenec ne ve, zakaj je potrebno konserviranje živil, ne poznajo kemije živil, ne vedo osnov higiene itd. Zato, da bi izboljšali stanje v gostinskih obratih, predlagam, da osnujemo šolo za učence gostinske stroke, pripravi predavateljski kader in vse potrebno. Učni program za tako šolo je pripravil že bivši svet za turizem, katerega pa trenutno nimamo na razpolago. Učni program bi bilo treba še pregledati ter ga prilagoditi potrebam gostinstva.

Novak Franjo:

Poverjenik za trgovino in gostinstvo je v svojem referatu obravnaval zelo zanimive strani našega gostinstva in turizma. Vse člane naše skupščine ti problemi gotovo zelo zanimajo. Osebnostno se za ta vprašanja zelo interesiram, kljub temu pa nisem zaradi pretihega in prehitrega čitanja referata mogel slediti referatu. Menim, da je bilo prav tako tudi z ostalimi odborniki in zato razpravljanje o referatu skoraj ni mogoče. Zaradi tega predlagam, da bi razpravljanje o poročilu iz gostinstva in turizma preložili na drugo zasedanje

naše skupščine, ker bodo tačas dobili vsi odborniki tiskano poročilo in se bo lahko razvilo v naši skupščini koristno razpravljanje.

Zanimive so ugotovitve, o katerih je poročala tov. Kvedrova, med njimi pa najzanimivejša, da bi bilo mogoče 50 % pomanjkljivosti odpraviti v gostinskih podjetjih z boljšim vodenjem gostinskih obratov, z odpravo zanikrnosti in menim, da bi temu posvetili vso pozornost, ker bi na ta način lahko hitro izboljšali stanje naših gostinskih obratov. Kjer so sredstva ovira za izboljšanje stanja, je treba pač potrpeti, kjer pa je mogoče stanje izboljšati le z vzgojnimi ukrepi, pa nimamo več kaj odlagati.

Predsednik predloži predlog Novaka Franja o odložitvi razprave o gostinstvu in turizmu na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

2. POROČILO O PRIPRAVAH ZA LETOŠNJI PRORAČUN MLO IN PREDLOG O UVEDBI NEKATERIH LOKALNIH DAVŠČIN

Kovačič Leo, poverjenik za finance, poroča o tem:

V začetku naj najprej pojasnim, da proračuna za leto 1952 še nimamo sestavljenega, ker nam niso bile še izdane kvote. Niti republiškega proračuna še nimamo. Za sedaj po predpisih zvezne vlade kvotiramo po dvanajstinah, to se pravi, da avtomatično prenašamo izdatke iz prejšnjega leta po mesecih na letošnje leto.

V zvezi z letošnjim proračunom poudarjam dve bistveni stvari. Prva je, da so letos ljudski odbori v proračunih neprimerno bolj samostojni v tem smislu, da v okviru kvote, ki jo dobijo kot participacijo na zvezne in republiške dohodke, lahko razdele izdatke tako kot se jim zdi najbolj primerno. Drugi princip, ki je tudi zelo važen, pa je ta, da bomo morali biti letos predvsem naslonjeni na lastne dohodke, ki nam jih omogoča sedaj zlasti novi zakon o ljudskih odborih.

Povedal bom samo nekaj števil v zvezi z letošnjimi dvanajstini. Lani smo porabili v prvem četrtletju skupno 85.785.000 dinarjev, letos pa je v prvem tromesečju planiranih izdatkov 187.432.000 dinarjev. Na prvi pogled je videti, da so izdatki povečani za 107 %. Dejansko pa povišana kvota ne pomeni zvišanja, ampak celo znižanje proračunskih sredstev. Upoštevati moramo, da se je plačni fond zvišal, ne zaradi števila uslužbencev (letos imamo manj uslužbencev kot lani), ampak zaradi izplačevanja nadomestila za živilske karte in zaradi načina izdajanja industrijskih bonov. Zaradi tega se je zvišal plačni fond za 19 in pol milijona. Zaradi znižanja števila uslužbencev se je proračun znižal za šest milijonov, tako da imamo še vedno plačni fond zvišan za 13 milijonov dinarjev. Izdatki so mnogo višji kot lansko leto v istem času. Za razsvetljavo dajemo štirikrat toliko, za bencin šest do sedemkrat toliko, za pošto in telefon pet in polkrat toliko, za zdravila štirikrat toliko, za potne stroške trikrat toliko (dnevnice so se dvignile po vrstah uslužbencev od 380

na 600, od 350 na 550, od 300 na 500), za drva plačujemo letos namesto 500 dinarjev 2800 dinarjev itd., tako da dejansko ta višji znesek ne pomeni povišanja izdatkov, ampak znižanje.

Dalje bi opozoril ljudske odbornike še na eno značilnost, in sicer to, da smo predvideli letos sorazmerno na ostale izdatke precej več za komunalno dejavnost. Lani so izdatki za komunalno dejavnost znašali v prvem tromesečju 7 % celotnega proračuna, letos pa znašajo 28 %, torej več kot četrtno celotnih izdatkov. Glede na diskusijo danes dopoldne v zvezi s problemi turizma (urejevanje mesta) in glede na diskusije, ki so bile že večkrat na naši skupščini, je to povišanje izdatkov za komunalno dejavnost razumljivo.

Isto velja glede osnutka proračuna za celo leto. Letoš smo predvideli za 141 % višji proračun kot lani. Lani je bilo izkoriščenih 394.292.000 dinarjev, v letošnjem letu pa je predvidenih z naknadnimi predlogi 975.022.000 dinarjev. Ta vsota je videti visoka. Vendar če pogledamo povišanje cen in če upoštevamo, da moramo dati letos mnogo več kot lani za komunalno dejavnost, za turizem, za vzdrževanje kulturnih spomenikov in za vse stvari, ki predstavljajo dejansko ureditev mesta, zlasti v zvezi s tujskim prometom, pa to ni tako ogromna vsota. Če preračunamo lansko vsoto na letošnje cene, bi brez vsakega povišanja in brez vsakih investicij znašala blizu 900 milijonov dinarjev.

V strukturi proračuna za celo leto prav tako predvidevamo, da bo velik del izdatkov (okoli 33 %) šel za komunalno dejavnost. Natančnih številk še nimamo. Pač pa bodo znižani izdatki državne uprave od 10,7 % na 6,4 %, in to zaradi zmanjšanja kadra, zaradi ukinitve rajonov in ker smo uvedli štednjo pri materialu. Izdatki za socialno skrbstvo, zdravstveno zaščito itd. v bistvu ne bodo doživeli kake spremembe, ker gre zvišanje komunalnih izdatkov na račun znižanja v državni upravi in deloma na račun zvišanja celotne kvote. V zvezi s povišanjem našega proračuna za letošnje leto v odnosu na lansko leto bi omenil še to, da bomo morali letos sami preskrbeti velik del sredstev za kritje socialnih podpor, ker je kvota, ki jo je dala zvezna vlada, sorazmerno mnogo nižja za celo Slovenijo kot lani in je postavljen princip, da bodo morali ljudski odbori skupno z drugimi organizacijami, ki imajo pri tem interes, iskati lastna sredstva v obliki samoprispevkov, ki so po zakonu dovoljeni, ali pa v kaki drugi obliki. Pri teh socialnih podporah gre za približno 30 milijonov razlike. Glede komunalne dejavnosti bom povedal samo nekaj števil. Za vzdrževanje ulic, cest in trgov je letos predvidenih približno 160 milijonov. Za vzdrževanje javne čistoče je predvidenih 40 milijonov dinarjev. Manjša je postavka za vzdrževanje parkov in nasadov, otroških igrišč, zaklonišč, zatvornic itd. To je razlog, zakaj moramo toliko više postaviti celotni proračun. Je pa res, da smo lani v komunalni dejavnosti zelo malo napravili in nas je prebivalstvo stalno kritiziralo. Naša dolžnost je, da napnemo vse sile in popravimo, kar je zamujenega. Tudi vprašanje turizma smo vsa pretekla leta precej zane-marjali. Napovedano je tudi večje število tujcev in sprejeti jih moramo v urejenem mestu. Tov. ing. Jakopič je omenil, da bo okoli 60.000 inozemcev šlo skozi naše mesto. Mislim, da ta številka ni pretirana, ker jih je bilo že lani okoli 10.000.

K proračunu ne bi imel povedati drugih posebnosti. Kvota nam še ni znana in zato ne moremo stvari spreminjati, ampak je samo naša dolžnost, da čimbolj štedimo, ker ne vemo, kakšno kvoto bomo dobili in kakšne dohodke bomo imeli, ker sicer lahko nastanejo težave v nadaljnjih mesecih.

Referat Stefana Edija in razprava sta pokazala, da bomo morali dobiti sredstva vsaj za delno kritje teh višjih stroškov, ki jih letos imamo. O tem smo že večkrat govorili na Izvršilnem odboru in na gospodarskem svetu in smo se odločili, da bomo pričeli pobirati pristojbine oziroma plačilo za tiste komunalne storitve, usluge in naprave, ki jih naši prebivalci ali pa kolektivi uporabljajo in katere so vse od tedaj, ko so bile ukinjene razne trošarine itd., uporabljali brezplačno, tako da je bilo življenje v mestih, ki je mnogo bolj udobno, ravno tako poceni kot življenje na deželi. Na deželi je bilo celo marsikaj dražje. Te razne storitve in usluge so: vzdrževanje cest in ulic, čiščenje ulic, kanalov, pločnikov, pobiranje smeti, javna razsvetljava, urejanje prometa, prometnih signalov, kioskov, kulturnih objektov, spomenikov itd., ki jih moramo vzdrževati in tudi postavljati nove. Ker dodeljena kvota ne bo dosegla višine, ki jo potrebujemo, bomo morali ostvariti lastna sredstva in bo za te komunalne storitve treba dobiti sredstva od tistih, ki jih uživajo. Odobrena sredstva pa bomo porabili za investicije, ki bodo tudi v prid ureditvi mesta, zvišanju standarda in ugodnejšemu prebivanju v mestu. Prav tako je važno, da omogočimo povišanje standarda v tujskem prometu pri nas. Pravimo, da bo prišlo v Ljubljano 60.000 tujcev, toda treba je poskrbeti, da ne bodo odnesli slabega vtisa o Ljubljani in celotni Jugoslaviji. Znano je, da inozemci ocenjujejo Slovenijo oziroma Jugoslavijo po tem, kakšen vtis dobe v Ljubljani. Tovariš ing. Jakopič je omenil, da je Ljubljana križišče med morjem in Alpami in važno turistično križišče, to pa zahteva, da te stvari uredimo.

Tako prehajamo na predlog odloka o uvedbi nekaterih lokalnih davščin, katerega ste predhodno vsi prejeli. Ko smo se bavili z mislijo pobiranja plačila pristojbin za komunalne storitve, je bil v začetku naš osnutek precej drugačen. Predvideli smo 24 tarifnih postavk. To je bila obširna stvar in za sprejetje ni bila zrela. Bila je taka zaradi tega, ker smo iskali vse mogoče možnosti pobiranja pristojbin, končno pa smo ostali pri tistih stvareh, ki so moralno-politično in tudi gospodarsko najbolj upravičene.

Kakšen je ta odlok: Tarifne številke 1, 2, 3, 4 so pravzaprav predpisane istim namenom. Razdeljene so v štiri različne tarifne številke zaradi tega, ker je način pobiranja pristojbin različen, ker tehnična plat pobiranja to zahteva. Pri stanovanjih in lokalih, ki plačujejo najemnino, upošteva določen odstotek od najemnine. Pripominjam, da bomo v primeru, če bi se najemnine zvišale, odstotek sorazmerno znižali, vendar tako, da ostane absolutni znesek isti. Dalje se v odloku obravnavajo kmečka posestva, ki ne plačujejo najemnine. Posebno obliko je bilo treba predpisati za tovarne in velike objekte, ki zavzemajo velik kompleks zemljišča. Nazadje se v odloku obravnavajo še zgradbe, ki ne plačujejo najemnin.

Tarifna številka 5 predstavlja prispevek, ki ga plačujejo lastniki vozil v Ljubljani. Ta številka ima štiri podgrupe: osebni avtomobili, tovarni avtomobili,

konjska vprega. Tam, kjer govorimo o traktorjih, ne mislimo na kmetijske traktorje, ampak na tiste, ki vlečejo za seboj prikolice, ki torej dejansko opravljajo del tovornih avtomobilov.

Tarifna številka 6 je precej jasna. Tu gre za plačilo najemnine, ki jo plačujejo tisti, ki uporabljajo določeni prostor. Na primer kostanjarji, cirkusi, enodnevnne stojnice ob izrednih prilikah itd. Tu sta dve tarifi, višja in nižja. Ta razlika je zaradi tega, ker gre v enem primeru za velike prostore z manjšim prometom, v drugem pa za majhne z večjim prometom. Dalje je predvidena višja tarifa za prvi dan kot za naslednje dni. To je zaradi tega, ker imamo ogromno stojnic, ki so postavljene samo za en dan in je pravično, da te plačajo višjo tarifo kot one, ki stoje več dni.

Nadaljnja tarifna številka 7 se nanaša na pribitek k cenam vina. Mislim, da se boste vsi strinjali s tem, da naj tisti, ki hočejo piti, tudi nekaj prispevajo za ureditev našega mesta. Tu so tarife ločene po kategorijah, ker tiste kategorije, ki imajo več prometa, laže prenesejo pribitek. Zlasti smo obremenili nočne lokale, kamor hodijo v glavnem tisti, ki imajo dosti denarja. Ne trdim, da se morajo vsi procenti prenesti na potrošnike. Podjetje se mora boriti, da na nek način samo prispeva del tega odstotka, ne pa da ga prevale v celoti na potrošnika. To bo odvisno od podjetij.

Naslednja tarifna postavka se nanaša na kino-vstopnice, in sicer pet dinarjev na vsako vstopnico. Pri tem opozarjam ljudske odbornike na to, da smo istočasno sklenili, da bomo z uvedbo tega prispevka na kino-vstopnice znižali ceno vstopnicam za prednje sedeže, tako da bodo prve vrste kljub pribitku cenejše kot doslej. Napravili pa bomo več vmesnih stopenj in bodo v boljših kinematografih znašale cene za najboljše sedeže tudi na 70 do 80 dinarjev. Na ta način bomo dosegli, da se promet ne bo znižal in bomo obenem omogočili tistim, ki nimajo toliko denarja, da bodo vendar lahko obiskovali kino-predstave. Poleg tega nameravajo kino-podjetja napraviti popust za dijake in vojakke. V primeri s predvojnimi cenami kino-vstopnic sedanje cene ne bodo posebno visoke.

Sedaj bi navedel še nekaj števil, da bi bili na jasnem, da te obremenitve za posamezne prebivalce ne predstavljajo take vsote. Natančnih števil še nimamo. Če vzamemo, da znašajo najemnine od 300 do 600 dinarjev, bi prispevek po prvi postavki znašal na leto od 360 do 720 dinarjev, to se pravi namesto dvanajst najemnin trinajst. Pri lokalih bi znašal prispevek nekaj več. Na velike lokale bi prišlo mesečno 4800 dinarjev, kar ne predstavlja mnogo. Pri kmetih predstavlja ta obremenitev 3 % davčne osnove. Prispevki vseh privatnih kmetov, vseh ohišničarjev in kmetijskih delovnih zadrug znašajo skupno štiri in pol milijona. Letno bi prišlo na eno gospodarstvo nekaj tisoč dinarjev. Pri tovarnah, ki imajo velike površine, bi postavili nek maksimum, da ne bi prišlo do prevelikih vsot. Sicer pa se prispevek tovarn giblje mesečno od 2000 do 90.000 dinarjev. (Kemična tovarna Moste 35.000 dinarjev, klavnica 70.000 dinarjev). Kar se tiče pribitka na vino, bi povedal to, da prodajamo v Ljubljani mleko za 1.75 dinarjev pod ceno. Nič ne bo hudega, da tisti, ki ne pijejo mleka, dajo nekaj več za vino. Če neka družba zapravi v baru 1000 dinarjev, bo znašal pribitek 300 dinarjev, kar za neko družbo ne predstavlja

mного. Dalje bi omenil, da znaša celotni promet v gostinstvu v Ljubljani eno milijardo, alkoholnih pijač pa se je popilo za 620 milijonov dinarjev, kar pomeni 62 % celotnega prometa v gostinstvu. To ni normalno, da odpade tolikšen odstotek na alkoholne pijače. Če ta dohodek, ki nam ga bo dajalo vino, razdelimo na vse prebivalce v Ljubljani, pride na vsakega letno 780 dinarjev. Pri tem pa je treba upoštevati, da pride v Ljubljano ogromno drugih ljudi, ki tudi pijejo. Pribitek na kino-vstopnice je opravičen predvsem tudi zaradi tega, ker moramo vzdrževati gledališče in druge kulturne ustanove. Že pred vojno je bilo na kino-vstopnico en dinar pribitka, kar je predstavljalo večji znesek kot pa danes pet dinarjev.

Kolikšen je celotni znesek po vsaki postavki: prva postavka bi znesla okoli 16,400.000, kmečka gospodarstva štiri in pol milijona, zgradbe po površini okoli 15 milijonov, glede zgradb, ki ne plačujejo najemnine, še nimamo podatkov. Za pristojbine na vozila bi dobili ca 20 milijonov, za kino-vstopnice 10 milijonov, za pribitek na vino 94 milijonov dinarjev. Glede postavk, ki so bile prvotno predvidene, pa smo jih kasneje izločili, pripominjam, da bi te postavke predstavljale prvič, da bi enemu in istemu nabili neke pristojbine na več straneh in, drugič, vse te postavke skupaj ne bi prinesle več kot nekaj milijonov dinarjev, kar ni mnogo.

Predlagam še popravek na šesti strani. Namesto stavka „Odlok dobi veljavo z dnem objave“, bi postavili stavek „Odlok je obvezen takoj“.

Predlagam, da naša ljudska skupščina ta odlok sprejme.

Predsednik skupščine predloži poročilo v razpravo. Javijo se:

Zdešar Henrik:

Pripomnil bi nekaj k postavki 1, ki govori o prispevku k najemninam. Mislim, da bi bilo treba najprej urediti vprašanje najemnin. Sedaj so najemnine zelo neenakomerne in bi bil ta prispevek nepravilno porazdeljen, če bi se opirali samo na sedanje najemnine.

Miklavič Zvonimir:

V celoti podpiram predlog, da se na vsako kino-vstopnico odmeri pet dinarjev lokalne pristojbine, in to iz sledečih razlogov: sedanje cene kino-vstopnic so postavljene precej formalno. Poleg tega so v Ljubljani kino-vstopnice mnogo cenejše kot v Beogradu. Namen odloka je, da se uvede več cen, tako da bo možnost večje izbire. Za dijake in tiste, ki imajo malo denarja, so bile sedanje cene prvih sedežev previsoke, medtem ko so bili zadnji sedeži prepoceni. Pribitek na kino-vstopnice je upravičen tudi zaradi tega, ker Mestni ljudski odbor ogromno izda za razne kulturne potrebe. Dalje so naši kinematografi rabili prva leta ogromne investicije, ne da bi sami kar koli prispevali. Če so kinematografi podjetja, naj tudi sami skrbijo za investicije. Sedaj smo tudi pred dvema gradnjama. Prihodnji teden se prične gradnja letnega kinematografa za Bežigradom. Tudi študentski kolegij bomo pričeli preurejati za kinematograf. Ti dve gradnji bosta stali ogromne milijone, ne da bi obiskovalci kar koli za to prispevali. Dalje se mi zdi pametno, da dobimo

določena sredstva za kritje izdatkov, ki jih imamo na celotnem kulturnem in ljudsko-prosvetnem področju. Predavanja Ljudske univerze bodo sedaj skoro vsak dan in pravilno je, da ljudje, za katere se ta predavanja prirejajo, sami nekaj prispevajo. Zato smatram, da je pribitek petih dinarjev na kinovstopnico umesten.

Ing. Letonja Emilija:

V imenu anketne komisije za preskrbo mesta Ljubljane z mlekom izjavljam, da odobravam tarifo 3. odloka, ki govori o pribitku na vino. Zdravstvena služba že vsa leta po vojni z zaskrbljenostjo zasleduje ogromen konsum alkoholnih pijač v Ljubljani, na drugi strani pa stalni padec konsuma mleka. Ljubljana bi rabila dnevno 56.000 litrov mleka, prodati pa ga ne moremo niti 20.000 litrov dnevno, v drugi polovici meseca pa še manj. Zato pozdravljam ukrep, ki daje možnost kritja primanjkljaja v podjetju „Mleko“, ki prodaja mleko v Ljubljani po nižji ceni, kot znaša njegova lastna cena. Našim otrokom je treba nuditi mleko, in mislim, da tisti, ki potroši tako ogromne vsote denarja za alkoholne pijače, lahko prispevajo nekaj za tiste, ki težko kupijo za svoje otroke zadostno količino mleka. Na ta način bomo ubili dve muhi na mah. Na eni strani se bomo borili proti alkoholizmu v Ljubljani in na drugi strani omogočili otrokom, da dobe najnujnejše količine mleka po dosednji ceni.

Novak Franjo

Povedal bom nekaj besed k predlogu tovariša Kovačiča. Komisija za finance in gospodarstvo je dobila v pretres prvotni osnutek predloga o pristojbinah, ki je bil potem popravljen. S tem predlogom se komisija ni strinjala. Prvotni predlog je imel 25 tarifnih postavk in je bil precej obširen. Zahteval bi tudi precej komplicirano administracijo in nove administrativne moči. Komisija je dala svoje pripombe in Izvršilni odbor je te pripombe upošteval. Sedanjih 3 točk pa komisija v celoti sprejema in podpira. Smatra jih za umestne in potrebne. Gre sicer na eni strani za neko obremenitev prebivalstva, toda na drugi strani dobi prebivalstvo te izdatke v veliko večji meri povrnjene. V glavnem bomo denar, dobljen iz teh prispevkov, uporabili za vzdrževanje različnih naprav mesta, ki bi sicer propadale in zahtevale v prihodnjih letih ogromne zneske, ki bi še mnogo bolj obremenili prebivalstvo. Pri prvi točki, ko gre za 10 % obremenitev bruto najemnin, je imela komisija le ta pomislek, da sedanje najemnine prenašajo ta odstotek, če pa pride do spremembe najemnin, bo treba odstotek obremenitve spremeniti tako, da se absolutni znesek pristojbine ne bo zvišal. Komisija priporoča, da se predlog tak, kakršen je, v celoti sprejme, ker je v korist prebivalstva.

Slapničar Jože:

Vprašal bi tovariša poverjenika, s koliko procenti bo Mestni ljudski odbor participiral na družbenem prispevku. (Odgovor: To še ni znano.) Dalje bi v zvezi s predlogom tovariša Kovačiča dejal, da se mi zdi 15.000 dinarjev na konjske prevoznike še prenizek znesek. Opaža se namreč, da vsa podjetja

iščejo voznike s konji, ker so mnogo cenejši kot avtomobili. Vozniki pa zaradi tega povišujejo svoje cene in ne bo dolgo, ko bodo prišli na 2000 dinarjev. V Ljubljani je razmeroma malo prevoznikov, značilno pa je, da so v zadnjem času navalili prevózniki iz okolice, katerim se bolj splača v Ljubljani prevažati kot pa opravljati kmečka dela. Ti ljudje bodo ogromno zaslužili in ne bodo nikjer obdavčeni. To je isto, kot je bilo lani z obrtniki. MLO pravi, da nima sredstev. Obrtniki pa so imeli ogromne možnosti zaslužka, ne da bi od tega plačali davek. Lani so na primer lahko nakupili material v trgovini po faktorju 3, ki je veljal za široko potrošnjo, prodajali pa so isti material investitorju po faktorju 6, ki je veljal za investicije. Pri gradbenih delih odpade polovica na obrtniška dela. Če smo mi plačali 64 milijonov tržnega dobička, bi ga morali prav toliko obrtniki. Radoveden sem, koliko so ga v resnici plačali. Pri lesu so tudi nekateri lahko zaslužili po 14.000 dinarjev pri m³. Še sedaj bi bilo mogoče tu odkriti ogromne profite. Če bi dali uslužbencem na primer 2 % od tega, kar bi našli, sem prepričan, da bi odkrili visoke vsote.

Štefan Edi:

Dal bi neko pojasnilo v zvezi s podjetjem „Mleko“. Mleko prodajamo v Ljubljani z izgubo 1,7 dinarja pri litru. Če prodamo dnevno 20.000 litrov mleka, zneso to na mesec 1.100.000 dinarjev izgube. Če bi mleko podražili za dva dinarja, bi prišli na čisto. Zdi se mi pa pravilneje podražiti vino in s tem kriti tisto razliko v ceni mleka. Letno imamo pri mleku izgube okoli trinajst milijonov dinarjev. To povem v pojasnilo.

Vrhovec Stane:

Dodal bi samo par besed k poročilu tovariša Kovačiča. Mislim, da uvedba še nekaterih pristojbin, na primer na luksuzne predmete, ne bi obremenjevala administrativnega aparata. Če se predvideva pet dinarjev na kino-vstopnico, mislim, da bi se isto lahko uvedlo tudi pri gledaliških vstopnicah. Dalje bi se lahko uvedel davek na primer na pse, ki so sedaj malenkostno obdavčeni in pristojbine na klopi v cerkvah. Cerkve prodajajo klopi odjemalcem in plačujejo za to malenkostne pristojbine. Dalje je vprašanje zadolžitve tistih, ki sami izkoriščajo nekatere lokalne ceste. Le-ti bi morali te ceste tudi sami vzdrževati. Na našem terenu je večkrat predmet obravnavanja na zborih volivcev, zakaj ne bi tovarna „Rog“, Tovarna konzerv in Ljubljanske opekarne same vzdrževale cesto proti Vrhovcem in proti Bokalcem, ker jo edino one izkoriščajo za tovarni promet. Včasih je bilo tako in se je dobro obneslo. Lahko bi se uredilo tako, da bi te tovarne navozile material, teren pa bi dal ljudi za nasipavanje. Omenil bi še veselice in zabave. Tudi na to bi bilo umestno uvesti neke pristojbine. Pri cirkusih ne bi šel na prostor, ampak na sedeže.

Miklavič Zvonimir:

Tovariš, ki je govoril pred menoj, je dobro mislil o novih obdavčitvah, ne morem pa se strinjati z njim v tem, da bi obdavčili tudi vstopnice v gledališću. Vedeti moramo, da imamo na gledališče svoj vpliv, gledališče pa

ima vpliv na ljudi. V kinih je položaj drugačen. Zeleli bi, da bi bila izbira filmov boljša kot je, da bi gledali boljše filme, vendar pa smo v takem položaju, da moramo kupiti take filme, kakršni so na prodaj. Gledališče ima tolikšen vzgojni pomen, da ga lahko primerjamo šoli. Če dodamo za kinovstopnice pet dinarjev, storimo to zato, da lahko subvencioniramo gledališče. Zato ne moremo metati v isti koš kina in gledališča. Pаметen se mi zdi predlog za obdavčitev cirkuskih predstav in veselic. Dogaja se nam namreč, da mnogi prireajo veselice le zaradi dobička, kjer se potem ljudje niti ne razveseljujejo, temveč dobi prireditelj le dobiček.

Prešern Mirko:

Pripomnil bi par besed k obdavčitvi prevoznikov s konjsko vprego. V Ljubljani prevažajo tovore 50 % prevoznikov, ki so iz ljubljanske okolice. Zato bi se morali domeniti z okrajem Ljubljana-okolica, da bi tudi v ljubljanski okolici enako obdavčili prevoznike. Prav tako bi podjetja, ki najemajo prevoznike, morala paziti na to, ali so prevozniki plačali davke. Vedeti moramo, da imamo danes mnogo prevoznikov, ki niso nikjer registrirani in to so bivi gostilničarji, mesarji in slično. Prav ti prevozniki so največji oderuhi in si z dvema ali tremi vošnjami na dan zaslužijo sredstva za dobro življenje. Tako stanje je treba popraviti.

Dr. Ravnikar Tone:

Dovolite mi samo par pripomb k izvajanju tovariša Kovačiča, in sicer k temu, da bo socialno skrbstvo krilo le del stroškov iz proračuna, ostalo pa bodo morali najti kjerkoli in kakorkoli. Ne gre morda za malenkostne zneske. Letos je za izdatke socialnega skrbstva v ožjem pomenu besede predvidenih 86 milijonov dinarjev. Po dobljenih smernicah bomo mogli kriti le 40 % izdatkov iz proračuna. Torej bomo morali kriti 50 milijonov dinarjev izdatkov izven proračuna. Načelno je po mojem mnenju tako gledanje na socialno politiko pravilno. Doslej smo le preradi vsakega, za katerega smo domnevali, da težko živi, napotili na socialno skrbstvo, da je dobil enkratno ali stalno podporo. Premalo smo gledali, ali ima tak človek kje takega sorodnika, ki bi bil moralno dolžan zanj skrbeti. Premalo smo se potrudili, da bi takega človeka zaposlili s kakršnim koli delom. Kriteriji za podeljevanje socialne pomoči so bili preširoki.

Sedaj se vrši ponovna revizija podpor, ki bo zelo stroga, vendar pa zmanjšanje števila podpirancev ne bo bistveno vplivalo na vsoto, ki jo moramo dati za socialno skrbstvo. Tudi priložnostni zaslužki ne morejo povsem zadostiti potrebam socialno nepreskrbljenih, ker so skromni in nesigurni. Večina podpirancev si sama poišče priložnostne zaslužke, saj s 1500 dinarji ne more nihče živeti. Z vsemi temi ukrepi ne bomo mogli rešiti problema socialnega skrbstva v Ljubljani. O tem smo govorili že s predstavniki množičnih organizacij ter na zasedanju republiškega in našega sveta za socialno skrbstvo. Brez pomoči množičnih organizacij od pionirske organizacije do Fronte in brez pomoči podjetij, časopisov, radia itd. ne bomo uspeli prevzgojiti ljudi tako, da

se bodo čutili soodgovorne za pomoč tistim, ki si s svojim delom ne morejo več zaslužiti potrebnega za življenje.

Naš proračun še ni potrjen in doslej delimo podpore tako kot smo jih do sedaj. Utegne se nam zgoditi, da bomo v tem četrtnetju porabili ves denar, ki ga bomo dobili iz proračuna za podpore za vse leto. Socialne podpore pa bodo morale teči naprej. Ne smemo dopustiti, da nam resnično potrebni ostanejo brez sredstev.

Čutil sem se dolžnega, da vas o tem obvestim. Brez vaše pomoči in brez pomoči vsega prebivalstva letos ne bomo mogli socialnega skrbstva obdržati na dosedanji višini.

Kovačič Leo:

Tovarišu Zdešarju bi pojasnil, da je v tarifi rečeno, da je treba računati pristojbino z ozirom na ustrezajočo najemnino zato, ker ima na primer nekdo v hiši v stanovanju najemnike, kateri ne plačujejo najemnine in ker so najemnine zelo nesorazmerne, za njihovo regulacijo pa je potreben določen čas.

O prispevku za prevoznike so govorili trije odborniki. Težko je reči, ali je prispevek 15.000 dinarjev za uporabo cest dovolj velik ali ne, drugo pa je, da prevozniki plačujejo še davek od svojih dohodkov, za katere ugotavlja naš aparat davčne osnove. O davkih smo na naši skupščini že velikokrat govorili, tako o davkih obrtnikov in drugih davkoplačevalcev in ugotovili, da so bile prijave davčnih osnov včasih bolj, večkrat pa manj pravilne. Prispevek prevoznikov s konjsko vprego bi bilo zato umestno povišati na 20.000 dinarjev.

Nekaj pojasnil bi še dodal o tržnem dobičku. Tržni dobiček smo začeli odmerjati precej pozno. Čeprav je obstojal, predpisa tržnega dobička nismo v celoti zajeli. Ko smo dobili nalog za pobiranje tržnega dobička od Ministrstva za finance, naloga ni bila povsem izvedljiva, ker bi bil za izvršitev te naloge potreben prevelik aparat. Nekateri so to nalogo dobro opravili, drugi pa niso mislili, da je to tako važna naloga in zato ni bilo tolikšnega uspeha kot bi moral biti. Nekateri obrtniki so pri tržnem dobičku imeli neizpodbitne dokaze, da so nabavili material po višji ceni, ali pa da so ga prodali državnemu podjetju po nižji ceni in tako nismo natančno odmerili tržnega dobička. Nekateri so imeli tudi dokaze, da je obrtna zadruga odvedla tržni dobiček. Pobiranje oziroma ugotavljanje tržnega dobička je bilo komplicirano in nam je zato marsikaj ušlo.

K predlogom bi pripomnil to, da je res, da bi mogli uvesti še nekatere pristojbine, toda pri naših predlogih smo pazili na to, da ne bi z novimi lokalnimi pristojbinami morali povečati aparata ter smo obdavčili to, kar nam bo prineslo nek finančni uspeh. Tudi smo se izogibali tega, da bi bili eni in isti zavezanci po večkrat obremenjeni. Tako bi bili na primer bari po prvotnem predlogu obdavčeni 12 krat (to je po 12-ih tarifnih točkah).

Obdavčitev luksuznih predmetov, kot so kolonjska voda, parfumi, ne bi prinesla velikih dohodkov. Za predpis pristojbin cirkuških predstav je, menim, boljši kriterij prostor kot sedeži. Vedeti moramo tudi to, da s prvim odlokom

ne moremo vsega rešiti in ga je treba preizkusiti, kar na pamet ne moremo zadeti najboljše.

Glede obremenitve, ki jo predstavljajo nove lokalne dajatve na plačni fond, bi povedal tole. Letni plačni fond znaša nad štiri milijarde dinarjev, nove lokalne pristojbine pa bi znašale približno 160 milijonov dinarjev, kar pomeni, da ta obremenitev ne bo prevelika, nam pa bo lahko to veliko koristilo in iz tega denarja bomo lahko veliko napravili. Napačno je v zvezi s temi dajatvami govoriti o podražitvi, ker moramo vedeti, v kakšne namene bomo porabili ta denar. Kdor bi govoril o podražitvah, bi psihološko in politično slabo vplival na ljudi. Ljudem moramo povedati, da bodo iz tega denarja pridobili najnujnejše. Nekaj drugega bi bilo, če bi ta denar neodgovorno trošili.

Novak Franjo:

Vprašal bi, ali bodo z novimi dajatvami prizadeti tudi podnajemniki stanovanj. (Odgovor: To je stvar najemnika stanovanja.)

Slapničar Jože:

Položaj v lokalnem prometu je sedaj tak, da tovorni avtomobili stojijo, za voznike s konjsko vprego pa se potegujejo na vse kripelje. Mnenja sem, da bi okoliške voznike morali prav tako obremeniti kot voznike v mestu. Podjetja plačujejo voznike in ne vedo, ali imajo prevozniki obrt ali ne.

Kovačič Leo:

Vsi kmetje so obdavčeni tam, kjer imajo zemljo, in tako tudi kmetje iz ljubljanske okolice. Kako bo to urejeno v ljubljanski okolici, je stvar našega sodelovanja z okrajem Ljubljana-okolica. Tudi podjetja bi lahko prijavljala, koliko prevozniki s konjsko vprego računajo.

Jelenc Aleš:

Predlog, da prevoznikom povišamo dajatev za vzdrževanje cest, se mi zdi umesten, ker bomo s tem dosegli tudi to, da bodo prevozniki v mrtvi poljedelski sezoni pravilneje obdavčeni kot sedaj. Pri teh novih dajatvah se ne smemo zanašati le na naš finančni aparat, saj vemo, da so med njimi še bivši davkarji. Tudi državna podjetja nam morajo pri tem pomagati. Podjetja bi nam morala signalizirati, kakšne dohodke dobijo od njih privatniki.

Pri tem moramo imeti pred očmi tudi dejstvo, da se pri prevoznikih že zelo pojavljajo šušmarji, zlasti sedaj, ko se v zvezi z družbenim planom določa prispevek za prevozniška podjetja. S šušmarstvom skušajo obiti prispevke za družbeni plan. Mnogim šušmarjem so državna podjetja celo pomagala pri šušmarjenju, čeprav bi morala vedeti, da podjetje ne sme gledati le na svoje ozke koristi, temveč na vso skupnost. Morali bomo voditi zelo oster kurz proti divjim obrtom tudi v prevozništvu.

Pameten se mi zdi tudi predlog tovariša, ki je predlagal, naj bi tovarne, ki same uporabljajo določene poti oziroma ceste, te ceste tudi same vzdrževale.

O tem smo že govorili in podjetja so skupno z našimi sredstvi pripravljena obnoviti take ceste.

Sitar Franc:

Prevozniki, ki opravljajo prevozniško obrt ne glede na to, ali so iz mesta ali iz okolice, morajo imeti svojo obrt prijavljeno in pri tem jih lahko tudi obdavčimo. Državnim podjetjem je treba naročiti, da ne smejo najemati prevoznikov, ki nimajo obrti registrirane. Za to je že nekoliko pozno, vendar ni prepozno.

Zdešar Henrik:

Neumestna se mi zdi tarifa, ki govori, da bo obdavčena tudi zemlja, na kateri stoje šole in podobne ustanove, ki živijo od proračunskih dohodkov. Tako bomo dajali le denar iz enega žepa v drugi žep ter bomo tako le povečevali naš proračun.

Kovačič Leo:

To smo storili zaradi enotnega postopka vseh ustanov lokalnih in republiških, ker bi sicer obdavčenje komplicirali.

Drnovšek Viktor:

Tarifni prispevki naših volivcev so delikatni in zato bi se morali pomeniti, ali bomo glasovali o posameznih točkah ali o celotnem tarifnem predlogu. Osebnostno ne bi glasoval za prvo točko tarifnega predloga, kajti če pogledamo prejemke našega delavca, vidimo, da bi težko dajal nove prispevke k stanovanjski najemnini.

Kovačič Leo:

S tem se ne bodo zvišale najemnine za stanovanja kot taka. Da pobiramo nove prispevke na osnovi najemnin, pomeni to le zunanjo obliko, za lažje obračunavanje. V bistvu pa so nove dajatve le dajatve za komunalne usluge, katere bo moral plačati državljani tako kot plača na primer dimnikarja. To vsebino novih dajatev moramo imeti vsi pred očmi.

Suhadole Anton:

Dovolite mi par pripomb k prvi točki tarifnega predloga. Menim, da bodo s to točko prizadeti predvsem predmestni predeli našega mesta. Pred očmi imam svojo volilno enoto Kozarje in na primer Podutik, kjer ni ne cestne razsvetljave, ne vodovoda, ne kanalizacije razen jarkov. Tem prebivalcem bo težko pojasnjevati, zakaj morajo plačati nove prispevke. Večkrat govorimo o tem, da morajo tudi predmestni predeli dobiti osnovne komunalne naprave, vendar pa moramo ugotoviti, da na predmestja kaj radi pozabljamo. Če bodo državljani morali plačati te prispevke, bodo od nas komunalne naprave tudi zahtevali.

Vonta Jože:

Tudi jaz bi razpravljajal o prvi točki tarifnega predloga. Načelno se strinjam s tem predlogom, podprl pa bi svojega predgovornika. Na primer Brod nima ne razsvetljave ne vodovoda, ima le slabo cesto. Isto bi veljalo tudi za našo tovarno. Naša tovarna nima od mesta prav ničesar. Tovarna ima svoj vodovod, svojo napeljavo elektrike. To bi morali v tarifnih predlogih vsekakor upoštevati.

Zupet Avgust:

Podprl bi predlog tovariša Kovačiča, čeprav je res, da predmestni predeli nimajo komunalnih naprav, ker moramo ravno v predmestjih porabiti največ sredstev, da bomo te komunalne naprave zgradili. Tudi obstoječe komunalne naprave so zaradi vzdrževanja na dolgih progah najdražje.

Mojškrc Janez:

Odstotno zaračunavanje pristojbin za komunalne usluge od stanovanjskih najemnin bi bilo krivično, ker so najemnine za stanovanja nesorazmerno odmerjene. Dogodi se, da so stanovanja v centru mesta cenejša kot v predmestju. V Rdeči hiši na Poljanski cesti znaša najemnina za najudobnejše stanovanje s kopalnico in plinom 470 dinarjev, v novih blokih v Šiški pa 600 dinarjev. Zato bi bilo pametneje najprej pravilno kategorizirati najemnine. Ugotovili smo na primer, da znaša najemnina ponekod 30 dinarjev, drugod pa 7.11 dinarja za kvadratni meter stanovanjskega prostora. S takšnim odmerjanjem teh davščin po najemninah bi storili novo krivico tistim, ki imajo slaba in draga stanovanja.

Zdešar Henrik ponovno predlaga, da bi črtali dajatve za šole in pro-računske ustanove.

Kovačič Leo znova pove, zakaj je proti temu črtanju in poudari, da bo imel 10 MLO možnosti, da bo v posameznih, izjemnih primerih nekatere ustanove te davščine oprostil ali jih znižal.

Šindič Zlato:

K točki 1 b tarifnega predloga bi pripomnil, da smo najemnine za trgovske lokale že popravili, medtem ko obrtne delavnice plačujejo še stare najemnine. Najemnine za trgovske lokale so se povečale za petkrat, za obrtniške lokale pa so ostale iste. Če bi računali davščine po dosedanjih najemninah, bi s tem ne obremenili enako trgovskih in obrtnih lokalov.

Predsednik skupščine dá predlog s popravkom, da se ne zaračuna prispevek za odškodnino za uporabo javnih in komunalnih naprav ter komunalnih storitev od stanovanjskih prostorov ter s popravkom, da se ta prispevek zaračuna prevoznikom ne 15.000 dinarjev, temveč 20.000 dinarjev letno, na glasovanje.

Mestna skupščina sprejme nato tale sklep:

Da bi se zagotovila dopolnilna finančna sredstva za izpolnjevanje temeljnih nalog, določenih v 25. členu Splošnega zakona o ljudskih odborih in spadajočih v smislu 31., 33. in 34. člena istega zakona v pristojnost Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane, izdaja Mestni ljudski odbor glavnega mesta na svojem X. rednem zasedanju na podlagi 26. in 58. člena Splošnega zakona o ljudskih odborih naslednji

o d l o k :

1. člen. Na območju mesta Ljubljane se uvajajo in predpisujejo pristojbine za uporabo javnih in komunalnih naprav ter za uživanje raznih komunalnih uslug in storitev, vse po posebni tarifi, ki je sestavni del tega odloka.

2. člen. Obvezna tolmačenja tega odloka, tarife, njene uporabe in tarifne razvrstitve zavezancev-plačnikov daje Izvršilni odbor MLO, ki je tudi pristojen v posameznih primerih odločati glede plačilne oprostitve ali popustov.

3. člen. Vso tehnično in administrativno službo v odmeri, vplačevanju, izterjavi pristojbin organizira Poverjeništvo za finance IO MLO, katerega organi izvajajo tudi nadzorstvo nad plačevanjem določenih pristojbin.

4. člen. Izvršilni odbor MLO se pooblašča, da predpiše splošno obvezna navodila za izvrševanje tega odloka.

5. člen. Vsi predpisi o plačevanju teh pristojbin za uporabo javnih in komunalnih naprav, objektov ter komunalnih uslug se prično izvajati s 1. IV. 1952. Kolikor tega zaradi potrebnih tehničnih priprav do tedaj ne bi bilo mogoče izvršiti, se pooblašča Izvršilni odbor MLO, da za odmero in pobiranje posamezne vrste pristojbin s svojo odredbo posebej odloči pričetek izvajanja. Kjer so v tarifnih številkah določene pavšalne letne pristojbine, se morajo te z ozirom na uveljavljenje tarife s 1. IV. 1952. ustrezajoče preračunati.

6. člen. Ta odlok dobi obvezno moč takoj.

Tarifa pristojbin za uporabo javnih in komunalnih naprav ter komunalnih storitev se kot sestavni del odloka Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane glasi takole:

Pristojbine se plačujejo kot pavšalni prispevki različnih vrst in oblik ter od določenih osnov — predvsem za rabo javnih naprav in objektov ter za uživanje raznih komunalnih uslug in storitev:

Tar. št. 1: Za poslovne prostore in lokale v državnih, združnih, družbenih in privatnih zgradbah (z izjemo kmetijskih gospodarstev, ki spadajo pod tarifo št. 2) znaša prispevek od kosmatih najemnin, oziroma vrednosti najemnin, če se najemnina ne plačuje, oziroma se plačuje neustrezna najemnina:

a) Od trgovskih, obrtniških ter drugih lokalov 40 %.

b) Od poslovnih prostorov, uradov, pisarn in podobno 30 %.

Tar. št. 2: Kmečka gospodarstva plačujejo prispevek v določenem procentu od ugotovljene davčne osnove za preteklo leto, in sicer 3 %.

Tar. šte. 3: Za prosto stoječe stavbe kot so tovarne in slični obrati, visoke zgradbe brez nadstropij, cerkve in slično, za katere se ne plačuje najemnina, je treba plačati prispevek od kvadratnega metra zazidane in nezazidane površine, to je od celotne površine, ki jo zavzemajo ne glede na višino zgradbe, letno 20 dinarjev.

Tar. šte. 4: Za posebne stavbe in objekte, za katere se ne pobira najemnina, je plačati prispevek, ki se določi na obseg zazidane površine in število nadstropij po naslednji lestvici:

- a) Za hotele, trgovske hiše in slično od m^2 in etaže letno 8 dinarjev,
- b) Za urade, ustanove, inštitute, cerkvene ustanove (razen cerkva), gledališča, šol in druge podobne kulturne in prosvetne ustanove od m^2 in etaže letno 6 dinarjev.

Tar. šte. 5: Lastniki v Ljubljani stacioniranih vozil plačujejo letne prispevke po naslednji razvrstitvi:

- a) Za tovarne avtomobile nad 0.5 tonaže, avtobuse, trolejbusy, tramvaje, traktorje (vlačilce) 20.000 dinarjev.
- b) Za tovarne avtomobile do 0.5 tonaže in osebne avtomobile 5000 dinarjev.
- c) Za konjske vprege prevoznikov 20.000 dinarjev.
- č) Za konjske vprege izvoščkov 5000 dinarjev.

Tar. šte. 6: Za uporabo pločnikov, cestišč in drugih javnih prostorov za raznečasne ali stalne stojnice, za postavitve miz in stolov pred kavarnami in gostilnami in za kakršno koli drugo zavzetje javnih prostorov se plača prispevek, in sicer:

- a) Za postrežbo sedečih gostov, za vsak m^2 korišćene površine za prvi dan 50 dinarjev, za vsak naslednji dan pa 2 dinarja.
- b) Za postavljanje časnih stojnic in uporablanje javnega prostora za kakršne koli druge namene za vsak m^2 korišćene površine za prvi dan 500 dinarjev, za vsak naslednji dan pa 10 dinarjev. Vsak naćeti kvadratni meter velja kot polni kvadratni meter.

Tar. šte. 7: Pri kino-predstavah se plačuje prispevek od vsake vstopnice po pet dinarjev.

Tar. šte. 8: Prispevek od prodanih alkoholnih pijać se plačuje od opravljenega prometa z alkoholnimi pijaćami v naslednji višini:

- a) V gostinskih lokalih kategorije A 20 %.
- b) V gostinskih lokalih kategorije B 15 %.
- c) V gostinskih lokalih kategorije C in D ter v toćilnicah 10 %.
- č) V noćnih lokalih 30 %.

3. SPREJEM SKLEPA ZA ZAGOTOVITEV POPOLNE IZRABE RAZPOLOŽLJIVIH STANOVANJSKIH PROSTOROV

Mojškerc Janez:

Čeprav se je ogromno zidalo, je v Ljubljani vedno večja stanovanjska tiska, ker ljudje zaradi povečanja industrije v ogromnih množinah prihajajo iz dežele v mesto. Iz poročila ing. Prezlja ste videli, da so za vzdrževanje zgradb predvidene ogromne investicije. V letošnjem letu se ne predvidevajo sredstva za gradnjo novih stanovanj, skrbeti pa je potrebno, da obdržimo vsaj to, kar imamo. Kljub ogromni stanovanjski krizi, pa še vedno ugotavljamo, da je še mnogo ljudi, ki zelo udobno stanujejo, in sicer predvsem tisti, ki med vojno niso ničesar doprinesli k naši borbi in tudi po osvoboditvi naši skupnosti. Očita se nam, da smo bili premili, toda vedno smo naleteli na vprašanje zakonitosti, tožilstva, sodišč itd.

Predlagam zato, da skupščina sprejme naslednji

s k l e p :

Da se zasigura takojšnja in popolna izraba vseh razpoložljivih stanovanjskih površin, naroča plenum Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane svojemu Izvršilnemu odboru, da poostri kontrolo nad prijavljanjem nezasedenih ter nezadostno oziroma nepravilno zasedenih stanovanj ter proti vsem kršilcem brezpogojno predlaga uvedbo upravno kazenskega postopka.

V smislu določil 11. člena zakona o stanovanjskih in poslovnih prostorih mora hišni lastnik, oziroma njegov zastopnik prijaviti stanovanjskemu organu vsako nameravano izselitev najemnika, najemodajalec pa izselitev podnajemnika najkasneje osem dni pred izselitvijo, oziroma pri nenadnih izselitvah v štiriindvajsetih urah. 30. člen istega zakona pa vsebuje določilo, da se kaznuje z denarno kaznijo do 8000 dinarjev tudi vsakdo, kdor zatajuje nezadostno zasedeno stanovanjsko površino. Povsem nedvomno je, da so za take prijave soodgovorni poleg hišnega lastnika in njegovega zastopnika kakor tudi najemnika samega, vsi člani hišnega sveta ter hišnik, kakor tudi vsaka druga oseba, ki bi kakor koli zaznala za predmetno okolnost.

Dejansko je potrebno, da se hišni sveti, hišniki in hišni lastniki prično zavedati svoje dolžnosti, kajti stanovanjski organi ne morejo pregledati vseh stanovanj ter je tu potrebno sodelovanje in soodgovornost ljudi. Zato predlagam, da skupščina ta sklep sprejme.

Predsednik skupščine dá predlog v razpravljanje. Javijo se:

Ocepek Lojze:

Iz izkušenj v delu komisije za pritožbe vidimo, da partizanski borci, invalidi itd. nimajo primernih stanovanj, na drugi strani pa se po stanovanjih šopirijo sovražni elementi ali špekulanti. Ko prehajamo v novi finančni in gospodarski sistem, so se naša podjetja orientirala na štednjo in odpustila precej ljudi. Opaža se, da se ti ljudje, čeprav nimajo več zaposlitve v

Ljubljani, nočejo iz Ljubljane izseliti, ampak neupravičeno povečujejo stanovanjsko krizo. Poleg tega gre tu še za ljudi, ki so nemoralni in imajo nad sabo prekrške. Predlog, ki ga je prečital Mojškerc, bi bilo treba razširiti v tem smislu, ter skupno z notranjim poverjeništvom reševati to vprašanje.

Prešeren Mirko:

Predlagam, da se izvrši temeljit pregled kulturnih izkaznic. Te izkaznice naj se zreducirajo na minimum. Pod temi kulturnimi izkaznicami se sedaj krijejo tudi razni nam nasprotni ljudje.

Mojškerc Janez:

O tem smo že razpravljali. Predsedstvo vlade ima že pripravljeno uredbo o najemninah in bilo je predvideno, da bo tri mesece po objavi te uredbe izdan tudi nov stanovanjski zakon. Ker je zastala uredba o najemninah, je zastal tudi stanovanjski zakon. Ta zakon je predvideval razveljavljenje vseh dosedanjih uredb in tako bi bila razveljavljena tudi uredba Ministrstva za prosveto iz leta 1946 glede kulturnih izkaznic. Ker se to ni zgodilo, smo se dogovorili, da ne bomo čakali zakona, ampak se bodo te izkaznice vseeno pregledale. Ministrstvo prosvete samo uvidi, da je v Ljubljani 70 do 80 upravičencev na kulturno zaščito, sedaj pa jih to zaščito uživa 700 do 800. Stanovanjsko poverjenišтво je pooblaščno, da te stvari pregleda in tekom enega meseca bodo stvari urejene.

Mirtič Franček:

Potrebno bi bilo napraviti revizijo stanovanj. Danes imajo najlepša stanovanja ljudje, ki niso med NOB storili ničesar za našo stvar in so še danes indiferentni ali celo sovražni. Če se jih hoče utesniti, najdejo vse mogoče stopnice, da se na zakonit način pritožijo. V marsikaterem primeru tudi uspejo. Vem za primere, kjer v trosobnem stanovanju s kuhinjo in kopalnico stanujeta dva človeka, naši stari partizani pa stanujejo po kletih. V takih primerih bi morali pokazati, da imamo oblast v rokah in da obstoja diktatura proletariata.

Pelko Gašper:

To je za pozdraviti. Treba pa je sodnijo na to opozoriti. Obstoja 100 paragrafov, ki jih lahko rešijo. Nazadnje po navadi izpade tako, da ima nasprotnik prav in ne ti.

Mojškerc Janez:

Strinjam se, da skupščina sprejme tak predlog, da bi nam Javno tožilstvo in sodišče šlo na roko, da bi tiste ljudi, ki niso ničesar žrtvovali za našo skupnost niti med okupacijo niti po osvoboditvi, dali v slabša stanovanja, naše borce in invalide pa v njihova. (Ploskanje.) Na vsakem terenu naj bi se ustanovila komisija, ki bi dajala predloge za te zamenjave. Te stvari bi se izvršile tako, da ne bi bile mogoče nobene pritožbe. Naše tožilstvo in sodišče

je treba opozoriti, da so v Beogradu in Zagrebu veliko bolj rigorozni, čeprav so tam isti zakoni kot pri nas. Zakoni so zato tu, da ščitijo naše ljudi, naše proletarce, ne pa naše nasprotnike. (Ploskanje.)

Zupet Avgust:

Pri reševanju stanovanjskega vprašanja naj se upošteva tudi tiste, ki so v službi izven Ljubljane, pa se nočejo preseliti. Celo lastno hišo imajo izven Ljubljane, pa vendar najdejo vse mogoče izgovore, da morajo biti v Ljubljani. Vem za primer, ko je nekdo že par let uslužben v Kamniku in stanuje v Ljubljani.

Jančar Mica:

Okraj Kamnik vztraja na tem, da morajo delavci, ki so v tem okraju zaposleni, tudi tam stanovati. Od teh ljudi, ki se vozijo iz Ljubljane, imajo zelo malo, ker odbijejo samo tiste svoje ure, potem pa tečejo na vlak. Zato zahtevajo posebno od prosvetnih delavcev, da stanujejo v Kamniku in jim tudi preskrbe stanovanje.

Predsednik skupščine predloži predlog sklepa na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

4. PREDLOGI O REORGANIZACIJI NEKATERIH KOMUNALNIH PODJETIJ TER USTANOVITVI NEKATERIH NOVIH PODJETIJ

Poroča Jelenc Aleš:

S prehodom iz administrativno-distribucijskega planskega sistema v našem dosedanjem gospodarstvu na novi gospodarski sistem se življenje v naših podjetjih razvija po ekonomskih zakonih, ki jih določata ponudba in povpraševanje in naš družbeni plan. Potrebno je zato, da bolj jasno opredelimo podjetja, v kakšen sklop spadajo. Potrebna je delitev med obrtjo in industrijo, kakor tudi izločitev strogo komunalnih podjetij, katere je potrebno preimenovati v zavode. Komunalna podjetja, ki so bila tudi do sedaj v glavnem financirana iz proračuna MLO, ker je njihova osnovna dejavnost vršiti usluge mestnemu prebivalstvu, so do sedaj obstojala kot podjetja v glavnem le zaradi tega, da so se jim zasigurale pri dosedanjem gospodarskem sistemu potrebne količine materiala, ki je bil plansko dodeljevan.

S prehodom na novi gospodarski sistem, kjer so materiali v glavnem sproščeni na prosti trg, in z ozirom na to, da vsa komunalna podjetja vršijo v svoji funkciji le uslužnostna in vzdrževalna dela na področju mesta Ljubljane ter da mora sredstva za vsa ta dela predvidevati Mestni ljudski odbor v svojem rednem letnem proračunu, smatramo, da je po obstoječih zakonskih osnovah pravilno in potrebno, da se do sedaj registrirana komunalna podjetja

prevedejo v zavode, kar omogoča ob novih prilikah in ob istih materialno-finančnih pogojih precej večji učinek na teh področjih, ki so že itak zaostala.

Na osnovi prednjega predlagam, da se iz nekaterih dosedanjih podjetij izločijo posamezni obrati, drugim podjetjem pa da se zaradi boljšega poslovanja dodelijo še nekateri novi obrati.

1. Predlagam, da se iz Mestne vrtnarije izločijo vse cvetličarne in se le-te osamosvojijo kot samostojno trgovsko podjetje „Mestna cvetličarna“, ki preide v pristojnost Poverjeništvu za trgovino, gostinstvo in turizem.

2. Nadalje naj se izloči iz podjetja „Snaga“ obrat „Javna razsvetljava“. Važnost poslovanja tega obrata je tolikšna, da predlagam ustanovitev samostojnega zavoda, čigar funkcija bi bila skrb za redno in sistematično vzdrževanje in urejevanje vse javne razsvetljave na področju mesta.

3. Prav tako naj se podjetje „Dekoracija“ združi z „Reklam-servisom“, ki ima enak predmet poslovanja.

Tako ostane v delokrogu poslovanja „Snage“ le čiščenje mesta, izpiranje ulic, cest in trgov, odvažanje smeti in čiščenje greznic ter uprava nad vsemi stranskimi obrati, to je kovačnico, kolarsko, mizarsko, mehanično in pleskarsko delavnico za lastne potrebe.

4. Za uspešnejše vzdrževanje naših cest predlagam, da se dosedanje podjetje „Kamen“ razformira, njegov glavni del osnovnih sredstev, to je kamnolom v Podutiku, Lanišću in vse gramoznice pa se priključijo Upravi cest MLO-ja, ki je glavni koristnik tega materiala. Podpeški kamnolom pa naj se priključi podjetju „Marmor“.

5. Nadalje predlagam skupščini ustanovitev še ene nove uprave, ki bo od Državnih železnic prevzela v sklop MLO „Pionirsko železnico“.

Ponovil bi še enkrat celoten predlog za preimenovanje dosedanjih komunalnih podjetij v zavode oziroma uprave, ki pa bodo na znotraj poslovale po gospodarskem računu.

1. Mestni vodovod,
2. Pogrebni zavod Zale.
3. Uprava cest MLO,
4. Mestna kanalizacija,
5. Snaga,
6. Zoološki vrt,
7. Mestna vrtnarija,
8. Uprava nepremičnin.

Na novo naj se ustanovijo:

1. Uprava javne razsvetljave MLO,
2. Podjetje „Mestna cvetličarna“, ki preide v pristojnost Poverjeništvu za trgovino, gostinstvo in turizem,
3. Pionirska železnica.

Poslovati preneha:

1. Podjetje „Kamen“.

Združi pa se podjetje „Dekoracija“ z „Reklam-servisom“.

Prosim ljudske odbornike, da predlagani predlog v celoti usvoje.

Predsednik skupščine predloži predlog v razpravo. Javijo se:

Slapničar Jože:

Predsednika prosim za pojasnilo, ali ima novi zavod za ceste in kanalizacijo iste naloge kot prej.

Jelenc Aleš:

Vsi ti zavodi imajo za predmet poslovanja le vzdrževanje teh posameznih panog. Mestni vodovod, Uprava cest ne bi izvrševala novogradenj. Višek produkcije iz kamnolomov se bo lahko prodajal, samo potrebno bo dajati tak prispevek družbenemu planu, kot ga dajejo njemu sorodna samostojna podjetja, kar tudi družbeni plan predvideva. Novogradnje, na primer gradnje kanalov, cest, mostov, se bodo odslej naprej oddajale v delo na podlagi razpisa del pristojnemu podjetju.

Slapničar Jože:

Vprašal sem zaradi tega, ker sem imel najprej občutek, da se hočemo tu izogniti planu akumulacije in fonda. Te dve ustanovi „Ceste“ in „Kanalizacija“ nista bili tipični operativni ustanovi in sta vsebovali funkcionalne posle. Ob novem finančnem in gospodarskem sistemu je treba, da so računi čisti. Funkcionalni posli gredo iz proračuna, čista operativa pa tako, kot je povedal predsednik sveta. Razdelitev kamna se mi zdi pametna. Glede Pionirske proge pa se mi zdi, da bo vzdrževanje ogromno stalo in mislim, da ne bo predstavljalo nobenih gospodarskih koristi.

Ing. Lapajne Sonja:

Naša komisija je ta predlog pregledala in preštudirala in je ugotovila, da je edino pravilno, da se ta podjetja preimenujejo v ustanove oziroma zavode, ker bi bilo popolnoma nepravilno, da bi plačevala družbeni prispevek. Glede Pionirske železnice pa je bil zadnji čas, da je prešla v poslovanje MLO. Saj ne služi nikomur drugemu kot mestu Ljubljani. Železnica ni imela interesa vzdrževati Pionirske železnice, zato je v tako slabem stanju. Res bo imel MLO z njo stroške, toda naša mladina bo od železnice imela mnogo in za to moramo poskrbeti.

Onič Franc:

Pri vprašanju naše mladine ne smemo gledati samo na komercialno plat in na gospodarski račun. Če bi šli po tej poti, bi zašli. Pionirska železnica je pomanjkljiva. Začetek ni v pravem kraju. Potegnjena bi morala biti do Ribnika in do zoološkega vrta. Na koncu železnice bi zopet morali biti mladinski

objekti. Potem bi dobila Pionirska železnica popolnoma drugačen smisel. Če bomo na ta način gledali na pionirsko progo, ne bo proračunu v breme, ampak bo v njem pozitivna postavka z ozirom na perspektive razvoja. (Ploskanje.)

Jelenc Aleš:

Pionirska proga je bila kritizirana zaradi slabega stanja, zaradi tega je tudi bilo sklenjeno, da preide v sklop MLO. Taka, kakršna je Pionirska železnica danes, ne pomeni dosti. Predvideno pa je, da bo podaljšana do Podutika in do Tivolija. Predvidevali smo, da bomo en del podaljška izvršili že letos in imamo za to že potrebne načrte. Z ozirom na pomanjkanje finančnih sredstev pa bo treba to odložiti in bo letos mogoče doseči samo to, da jo spravimo v znosno stanje. Pri Pionirski železnici je tudi vprašanje prevoznega parka. Sedanji prevozni park je zelo drag. Ker se je zvišala cena premogu, se bo še podražil. Dela se na tem, da dobimo motorni voz. Ob Pionirski železnici so po regulacijskem načrtu predvidena otroška igrišča in zabavišča. Urejen bo tudi zoološki vrt. Od pionirske proge bodo dostopne tudi lepe izletne točke kot so Toško čelo, Katarina, Podutik itd.

Predsednik skupščine predloži celotni stavljeni predlog reorganizacije nekaterih komunalnih podjetij in ustanovitev nekaterih novih podjetij na glasovanje, nakar sprejme skupščina MLO naslednje sklepe:

1. V zavod oziroma upravo se preimenujejo dosedanja komunalna podjetja: Mestni vodovod, Mestni pogrebni zavod „Žale“, Uprava cest, Mestna kanalizacija, Uprava „Snaga“, Zoološki vrt, Mestna vrtnarija, Uprava nepremičnin.

2. Na novo se ustanovijo naslednji zavodi: Uprava „Javna razsvetljava“, Pionirska železnica.

3. Na novo se ustanovi državno trgovsko podjetje „Mestna cvetličarna“.

4. Poslovati preneha Mestno podjetje „Kamen“.

5. Združita se podjetji „Dekoracija“ in „Reklam-servis“ v eno podjetje pod firmo „Reklam-servis“.

5. SPREJETJE ODLOKA O ODPIRANJU IN ZAPIRANJU OBRATOV

Poročevalec komisije za odloke in sklepe Naglič Stane predloži skupščini predlog odloka o odpiranju in zapiranju obratov, katerega je komisiji predložil Izvršilni odbor MLO. Po njegovem predlogu skupščina soglasno sprejme naslednji odlok:

Na podlagi 33. člena, točka II. 14. in 58. člena splošnega zakona o ljudskih odborih ter skladno s predpisi temeljnega zakona o prekrških, izdaja Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane na svojem X., rednem zasedanju

o d l o k

o odpiranju in zapiranju obratov.

1. člen. Obrati po tem odloku so prodajalne, lekarne, gostinski obrati, obrtno poslovalnice in vse druge gospodarske poslovalnice, ki sprejemajo stranke.

Določila tega odloka ne veljajo za obrate, za katere veljajo posebni predpisi o obratovalnem času.

2. člen. Obrati morajo biti odprti ves čas, ki je za to predpisan. Ob istem času morajo poslovati tudi vse delavnice, pisarne, skladišča in druge poslovalnice, ki spadajo k obratom.

Izvršilni odbor MLO sme za posamezne dneve, če je to potrebno, predpisati obratom, daljši obratovalni čas, kot je sicer redno določen.

Pristojni organ pri Izvršilnem odboru MLO sme v izjemnih primerih, kot na primer zaradi adaptacij, inventur in podobno, če je to nujno potrebno, dovoliti, da se obrat zapre med obratovalnim časom.

3. člen. Obrati smejo biti odprti tudi preko predpisanega obratovalnega časa, če je to potrebno, vendar gostinski obrati največ za tri ure. Obrat je dolžan podaljšanje prijaviti takoj pristojnemu organu pri Izvršilnem odboru Mestnega ljudskega odbora.

Poverjenišstvo za trgovino in gostinstvo pri Izvršilnem odboru MLO sme v izjemnih primerih dovoliti gostinskim obratom podaljšanje obratovalnega časa za več kot tri ure.

4. člen. Obratovalni čas sme biti različen pozimi in poleti. Zimski čas traja od 1. septembra do 30. aprila.

5. člen. Obrati morajo biti odprti dopoldne in popoldne.

Ob nedeljah in drugih dela prostih dnevih, ponoči in v opoldanskem odmoru, so obrati zaprti.

Noč je čas od 22. do 5. ure, opoldanski odmor pa vsaj čas od 12. do 14. ure.

6. člen. Vse dni ponoči in podnevi morajo biti nepretrgoma odprti: vsaj ena lekarna, restavracija na železniški postaji Ljubljana, ena prodajalna bencina, avtomehanična delavnica, vodno-instalacijska delavnica, elektro-instalacijska delavnica, plinsko-instalacijska delavnica ter vsi hoteli in prenočišča.

Te obrate določi pristojni organ pri Izvršilnem odboru MLO.

7. člen. Ob nedeljah in drugih dela prostih dnevih morajo biti odprte:

a) dopoldne: vse prodajalne sadja in zelenjave, mlekarne, bifeji, potovalne pisarne v poletnem času ter nekatere prodajalne kruha, živil in trafike;

b) ves dan: vsi gostinski obrati razen bifejev.

Tiste delavsko-uslužbenske restavracije in menze, ki dajejo ob dnevih iz 1. odstavka tega člena gostom mrzlo večerjo, smejo biti takrat popoldne zaprte.

Ob državnih praznikih in za Novo leto sme Izvršilni odbor MLO predpisati v primerih iz 1. odstavka tega člena krajši obratovalni čas ali pa odrediti, da so obrati zaprti.

8. člen. V opoldanskem odmoru morajo biti odprti vsi gostinski obrati, potovalne pisarne v poletnem času in nekatere prodajalne sadja in zelenjave,

kruha, bencina in trafike; vse pekarnice morajo v tem času sprejemati in izdajati kruh, prinesen v peko.

9. člen. Obratovalni čas delavsko-uslužbenskih restavracij in menz pri podjetjih, uradih in zavodih smejo ti organi določiti drugače, kot je redno predpisan.

10. člen. Če je s hotelom ali prenočiščem združen drugačen gostinski obrat, mora ta biti odprt vsaj še pol ure po prihodu gostov z zadnjega vlaka; dovolj zgodaj pred odhodom gostov na prve vlake pa mora biti tak obrat odprt, če gostje tako naročijo.

11. člen. Če so v istem prostoru ali v prostorih, ki so med seboj zvezani, različni obrati, velja za vse tisti obratovalni čas, ki velja za glavni obrat. To določilo ne velja za med seboj zvezane gostinske obrate.

12. člen. Obratovalni čas mora biti vidno objavljen na vhodu v obrat. Če je obrat zaprt, pa je isti čas odprt kak drug obrat iste vrste, mora biti na vhodu zaprtega obrata objavljen naslov najbližjega odprtega obrata dotične vrste. Če je obrat zaprt zaradi izjemnega dovoljenja, izdanega na podlagi 3. odstavka 2. člena tega odloka, morajo biti na vhodu objavljeni podatki o tem, koliko časa bo obrat zaprt in kdo je izdal dovoljenje.

13. člen. Kršitve tega odloka se kaznujejo z denarno kaznijo do 5000 dinarjev, po predpisih temeljnega zakona o prekrških, če za kršitve ni po drugih predpisih zagrožena strožja kazen.

14. člen. Izvršilni odbor Mestnega ljudskega odbora izda natančnejše predpise za izvajanje tega odloka.

15. člen. Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem vestniku Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane.

6. SPREJETJE ODLOČB O USTANOVITVI OZIROMA UKINITVI NEKATERIH GOSPODARSKIH PODJETIJ

Poroča poročevalec Komisije za odloke in sklepe, Naglič Stane:

I

Produktivna krojaška zadruga v Vižmarjih je na zadnjem občnem zboru sklenila, da preneha obstajati.

Izvršilni odbor predlaga v sporazumu z Mestno obrtno zbornico in Glavno upravo za lokalno industrijo in obrt, ki sta pristojni odločati o premoženju ukinjene zadruge, da se iz premoženja omenjene zadruge in dodatnih sredstev, ki jih bo dal na razpolago Mestni ljudski odbor, ustanovi nov državni obrtni obrat krojaške stroke.

Firma bi bila Državni obrtni obrat „Krojaštvo“, sedež pa v Št. Vidu — Novi stanovanjski blok.

Predmet poslovanja bi bil izdelovanje moških, ženskih in otroških oblačil po meri.

Obrat bi posloval pod gospodarsko-upravnim vodstvom Poverjenišтва za lokalno industrijo in obrt pri Izvršnem odboru MLO.

II

Ustanovitev državnega obrtnega obrata krojaške stroke „Modni salon“.

Izvršilni odbor MLO glavnega mesta Ljubljane predlaga plenumu ljudskega odbora, da se ustanovi nov državni obrtni obrat krojaške stroke.

Firma obrata naj bi bila: „Modni salon za ženska in moška oblačila“, sedež pa v Ljubljani, Celovška cesta št. 135.

Obrat bi posloval pod gospodarsko-upravnim vodstvom Poverjenišтва za lokalno industrijo in obrt.

III

Ustanovitev državnega obrtnega obrata za izdelovanje ter prodajo medicinskih, svečarskih in voskarskih izdelkov pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Gregorinčiča Franca.

Glavna uprava za lokalno industrijo in obrt LRS je v mesecu januarju tega leta dodelila na predlog Mestnega ljudskega odbora tov. Gregorinčiču Francu naslov državnega obrtnega mojstra za medicinarstvo, svečarstvo in voskarstvo. Gregorinčič Franc je svoj dosedanji obrat oddal državi.

Izvršilni odbor predlaga plenumu MLO, da ustanovi državni obrtni obrat pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Gregorinčiča Franca za izdelovanje in prodajo medicinskih, svečarskih in voskarskih izdelkov.

Osnovna sredstva novoustanovljenega obrata bi predstavljala tisto premoženje, ki je v dosedanjem privatnem obratu Gregorinčiča Franca, ki ga je odstopil državi.

Potrebna obratna sredstva v višini 130.000 dinarjev bi plačal MLO, del teh sredstev v materialu in drobnem inventarju pa bi obrat prevzel iz premoženja dosedanjega zasebnega obrata Gregorinčiča Franca.

Obrat bi posloval pod gospodarsko-upravnim vodstvom Poverjenišтва za lokalno industrijo in obrt.

IV

Sprememba firme državnega obrtnega obrata „Knjigoveznica“, Ljubljana.

Na IV. rednem zasedanju meseca junija 1951 je bil ustanovljen državni obrtni obrat „Knjigoveznica“, Ljubljana. Posle upravnika vrši od ustanovitve dalje Vetrih Franjo. Imenovani je v letošnjem letu na predlog Izvršilnega odbora MLO prejel od Glavne uprave za lokalno industrijo in obrt LRS odločbo o imenovanju za državnega obrtnega mojstra iz stroke knjigovezov in kartonažerjev.

Ker namerava Izvršilni odbor MLO z Vetrihom kot državnim obrtnim mojstrom skleniti pogodbo o prevzemu obrtnega obrata, bi bilo potrebno dosedanjo firmo tega obrata izpremeniti tako, da bi se odslej glasila:

„Knjigoveznica“, državni obrtni mojster Vetrih Franjo, Ljubljana.

Ukinitvev državnega obrtnega obrata „Mavrič Edo“ in ustanovitev državnih obrtnih obratov pod vodstvom državnih obrtnih mojstrov Žontarja Alojza in Šefica Vinka.

Mestni ljudski odbor glavnega mesta Ljubljane je v letu 1950 ustanovil državni obrtni obrat, ki ga je po pogodbi z Izvršilnim odborom MLO z dne 31. oktobra 1950 prejel v upravo državni obrtni mojster krojaške stroke Mavrič Edo.

Mavrič Edo je v mesecu februarju tega leta zaprosil s pismeno vlogo Izvršilni odbor MLO, da ga razreši obveznosti, ki jih je prevzel iz pogodbe kot državni obrtni mojster z utemeljitvijo, da mu vršitev dolžnosti predsednika obrtne zbornice LRS, za kar je bil izvoljen v mesecu juliju 1951, onemogoča, da bi hkrati vodil še zaupani mu obrtni obrat, v katerem tudi dejansko od izvolitve za predsednika obrtne zbornice ne vrši več poverjenih mu poslov.

V zvezi s tem predlaga Izvršilni odbor MLO, da se državni obrtni obrat Mavrič Edo ukine, hkrati pa, da se ustanovita dva nova državna obrtna obrata pod vodstvom novoimenovanih državnih obrtnih mojstrov Šefica Vinka za krojaško stroko moških oblačil ter Žontarja Alojza za krojaško stroko ženskih oblačil. Novoustanovljena obrata, ki bi poslovala oba na sedežu dosedanjega državnega obrtnega obrata Mavriča Eda, bi prevzela tudi vsa osnovna sredstva ukinjenega obrata, in sicer v smislu priloženega seznama.

Firma novoustanovljenih obratov bi se glasila:

- a) državni obrtni mojster Šefic Vinko, krojač za moške obleke;
- b) državni obrtni mojster Žontar Alojzij, krojač za ženske obleke.

Predmet poslovanja bi bil: izvrševanje vseh v moško oziroma žensko krojaško stroko spadajočih del.

Vsakemu novoustanovljenemu obratu naj bi ustanovitelj dodelil po 100.000 dinarjev lastnih obratnih sredstev.

Oba obrata bi bila pod gospodarsko-upravnim vodstvom Poverjeništvu za lokalno industrijo in obrt.

VI

Ukinitvev podjetja „Prevoz — IV“.

V sporazumu z Rajonskim ljudskim odborom IV je bilo v mesecu marcu tega leta preneseno iz pristojnosti rajona v pristojnost Mestnega ljudskega odbora podjetje „Prevoz — IV“.

Ker so vsa osnovna sredstva prenesenega podjetja, ki v glavnem predstavljajo vprežno živino in vozove, nujno potrebna trgovskemu podjetju „Kurivo“, predlaga Izvršilni odbor, da se podjetje „Prevoz“ — IV“ ukine s 1. aprilom tega leta, osnovna sredstva pa dodele podjetju „Kurivo“.

Ustanovitev državnega trgovskega podjetja „Radiocenter“.

Iz republiškega podjetja „Radio Slovenija“ je bil prenesen v pristojnost MLO obrat „Radiocenter“. Ta obrat obsega prodajalno na drobno, popravljalnico in delavnico za ozvočenje na Cankarjevi cesti št. 3 ter prodajalno na debelo s skladiščem v Dalmatinovi ulici št. 17.

Preneseni obrat naj se osamosvoji v novo trgovsko podjetje:

„Radiocenter“, Ljubljana, Cankarjeva ulica št. 3.

Predmet poslovanja je trgovina z radijskimi aparati in potrebščinami na debelo in drobno, popravljanje radijskih aparatov in gramofonov, instalacija in popravljanje naprav za ozvočenje.

Podjetje prevzame osnovna sredstva, ki spadajo v obrat „Radiocenter“.

Obratna sredstva znašajo 615.688 dinarjev in jih podjetje dobi od podjetja „Radio Slovenija“ kot delež obrata „Radiocenter“ pri obratnih sredstvih podjetja „Radio Slovenija“.

Po vsakokratni obravnavi predlogov, sprejme skupščina naslednje sklepe:

1. Ustanovi se državni obrtni obrat „Krojaštvo“, Št. Vid.

2. Ustanovi se državni obrtni obrat krojaške stroke „Modni salon za ženska in moška oblačila“, Celovška cesta št. 135.

3. Ustanovi se državni obrtni obrat za izdelovanje ter prodajo medicinskih, svečarskih in voskarskih izdelkov pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Gregorinčiča Franca.

4. Spremeni se firma državnega obrtnega obrata „Knjigoveznica“, Ljubljana in se odslej glasi: „Knjigoveznica“, državni obrtni mojster Vetrlih Franjo.

5. Ukinе se državni obrtni obrat krojaške stroke pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Mavriča Eda in ustanovi iz tega obrata:

a) državni obrtni obrat krojaške stroke, pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Šefica Vinka, krojača za moške obleke;

b) državni obrtni obrat krojaške stroke, pod vodstvom državnega obrtnega mojstra Zontarja Alojza, krojača za ženske obleke.

6. Ukinе se državno prevozno podjetje „Prevoz — IV“.

7. Ustanovi se državno trgovsko podjetje „Radiocenter“.

7. IZVOLITEV DAVČNIH KOMISIJ

Poroča Kovačič Leo, poverjenik za finance:

Po predpisu 35. člena temeljnega zakona o družbenem prispevku in o davkih z dne 29. XII. 1951, za odmero dohodnine kmetskim gospodarstvom, obrtnikom, svobodnim poklicem in zavezancem, ki imajo še druge vire do-

hodkov, izvoli Mestni ljudski odbor prvostopno davčno komisijo, ki bo postala drugostopna davčna komisija, ko bodo izvoljeni v nekaterih predelih občinski ljudski odbori.

Upoštevajoč, da so med enimi in drugimi vrstami davčnih zavezancev posebni pogoji za dobro poznavanje dejanskih razmer, bi bilo nujno potrebno izbrati in izvoliti kot člane davčne komisije tiste, ki bi mogli pravilno oceniti položaj posameznih davčnih zavezancev. Prav zato se mi zdi, da naj bi bila izvoljena posebna davčna komisija, ki bo obravnavala samo kmetijska gospodarstva, poleg nje pa druga komisija, ki bo obravnavala obrtnike in ostale davčne zavezance. S tem načinom dela bomo zagotovili kvaliteto in hitrost poslovanja, ter izključili možnosti za kakršne koli birokratske tendence.

V davčno komisijo za oceno čistega dohodka kmetijskim gospodarstvom predlagam:

1. Mačka Toneta, kot predsednika komisije,
2. Remica Bogdana, uslužbenca Poverjeništvu za finance Mestnega ljudskega odbora kot sekretarja komisije,
3. ing. Sega Janeza, uslužbenca Zadružnega sklada,
4. Sitarja Franca, direktorja Zadružnega sklada,
5. Grdena Franca, uslužbenca Rajonskega ljudskega odbora II,
6. Kumarja Andreja, direktorja Industrijskega servisa,
7. Grudna Andreja,
8. Smerkolja Antona, zadruženika Kmečko-obdelovalne zadruge Vič,
9. Kréačiča Ivana,
10. Primca Janeza,
11. Podgoršek Rozo, uslužbenko Zadružnega sklada,
12. Briclja Čeferina, uslužbenca ortopedskega podjetja „Soča“,
13. Pečariča Janeza,
14. Gradiča Miho,
15. Mazija Ivana, prevoznika iz Rudnika,
16. Smrekarja Jožeta, upravnika Ekonomije RLO IV,
17. Škerjanca Franca, zadruženika Kmečko-obdelovalne zadruge Zalog,
18. Benje Franca, poverjenika za finance RLO III.

V davčno komisijo za oceno čistega dohodka obrtnikom in svobodnim poklicem pa predlagam sledeče tovariše:

1. Sega Bojana, predsednika IO RLO I kot predsednika komisije,
2. Štera Milana, državnega obrtnega mojstra,
3. Zora Jožeta, mizarja iz Aleševčeve ulice,
4. Kregarja Staneta, uslužbenca Elektro-delavnice RLO II,
5. Di Batista Franca, delovodjo v podjetju „Tesar“,

6. Dečmana Vinka, elektromonterja pri podjetju „Elektra“, Ljubljana, obrat Ježica,
 7. Šefica Staneta, direktorja „Uprave nepremičnin MLO“,
 8. Kristana Ivana, direktorja „Mestnega kleparstva“,
 9. Počivavška Jožeta, predsednika Mestne obrtne zbornice,
 10. Mravljeta Franca, referenta za cene pri Poverjeništvu za finance MLO,
 11. Remica Bogdana, referenta za davke pri Poverjeništvu za finance MLO,
 12. Vakslja Bojana, poverjenika za finance RLO I,
 13. Staniča Viljema, direktorja podjetja „Kroj“,
 14. Zaletela Karla, dimnikarskega pomočnika iz Št. Vida,
 15. Dobravca Zorana, državnega obrtnega mojstra iz RLO III,
 16. Prinčiča Lada, obratovodjo iz podjetja „Pletenine“,
 17. Mavca Franca, uslužbenca Sveta za gradnje LRS,
 18. Rojška Ivana, direktorja podjetja „Kafilerija“, Polje.
- Predsednik skupščine dá predlog na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

8. SPREMEMBE V NEKATERIH STALNIH IN ANKETNIH KOMISIJAH MLO

Poroča Resnik Julijana:

Po 20. in 31. členu Poslovnika o delu Mestnega ljudskega odbora predlagam skupščini spremembe v tehle komisijah:

1. V Komisiji za prošnje in pritožbe predlagam, da zaradi prezaposlenosti razrešimo kot predsednika Ocepka Lojzeta, kateri pa bi v komisiji ostal kot član. Za novega predsednika te komisije predlagam ljudskega odbornika Kovača Albina. Predlagam, da v to komisijo izvolimo še: Prainfalk Bredo, Buriča Rudolfa, uslužbenca RK KPS I, in dr. Omladiča Franja, sodnika pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

2. V Komisiji za vzdrževanje in pravilno izkoriščanje stanovanjskih in ostalih zgradb predlagam, da razrešimo predsedniškega mesta Trtnika Alojza, ker je velikokrat zaposlen izven Ljubljane, za predsednika pa predlagam dosedanjega člana te komisije ing. Prezlja Marjana. Trtnik Lojze ostane član komisije.

3. V Komisiji za gospodarstvo in finance predlagam, da razrešimo podpredsedniškega mesta Božiča Lada, kateri pa bi v komisiji ostal kot član komisije. Na njegovo mesto predlagam Valiča Viktorja, ki je bil do sedaj član te komisije, ker dejavnost te komisije zahteva človeka iz neposrednega gospodarskega upravljanja. Predlagam, da v tej komisiji razrešimo ing. Brnčiča Hrvoja in Višnarja Slavka, ker nista v komisiji pokazala dovolj delavnosti.

4. Predlagam ukinitve Komisije za preskrbo zaradi nastalih sprememb v našem gospodarstvu. Ta komisija nam je bila potrebna v času administrativno-upravnega razdeljevanja potrošnih dobrin, sedaj pa nam ne bi bila taka stalna komisija več potrebna. V primeru potrebe, ki bi se pojavila v preskrbi, bi izpolnili anketno komisijo.

5. Predlagam še, da skupščina izvoli v Gospodarski svet pri Izvršilnem odboru Mestnega ljudskega odbora Potočnika Romana, člana Mestnega komiteja KPS.

Predsednik skupščine dá predloge na glasovanje.

Soglasno sprejeto!

Ljudski odbornik **Plevnik Jože** predlaga, da skupščina sprejme naslednjo resolucijo, naslovljeno Prezidiyu Ljudske skupščine FLRJ in Prezidiyu Ljudske skupščine LRS:

Skupščina Mestnega ljudskega odbora glavnega mesta Ljubljane na svojem X. rednem zasedanju pozdravlja **zgodovinske sklepe** zadnjega zasedanja Ljudske skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki nedvomno pomenijo revolucionaren korak v razvijanju naše socialistične demokracije.

Že vseh prvih deset let naše ljudske revolucije je naša socialistična demokracija pomenila najvišji vzpon demokracije ne samo v zgodovini demokratičnih gibanj v svetu, ampak tudi v vsej dosednji zgodovini socializma.

Vsenarodna diskusija o družbenem planu in nič manj novi zakon o ljudskih odborih pa pomenita nov nadaljnji korak in edinstven primer poglobljanja ljudske demokracije, kakršnega ne pozna zgodovina.

Vsem narodom in vsemu delovnemu ljudstvu v svetu, ki se bori za resnično demokracijo in napredek, pa bodo te pridobitve naše ljudske revolucije prav gotovo nova vzpodbuda in svetel zgled na tej poti, našemu ljudstvu pa nov dokaz revolucionarne doslednosti naše socialistične poti, utrditve naše enotnosti, socialistične zavesti ter povečanja odgovornosti pred našo zgodovino, kakor tudi naše socialistične odgovornosti do delovnega ljudstva drugih narodov.

1. Zagotavljamo vam, da se bo Mestni ljudski odbor boril za dosledno socialistično pojmovanje samoupravljanja ter proti vsakršnim buržoaznim separatističnim ali ozkopartikularističnim težnjam, ki jih skuša uveljaviti sovraznik v škodo našega socialističnega razvoja.

2. Zato smo prepričani, da bodo vsi tisti ukrepi, ki krepijo socialistično samoupravljanje, samo krepili našo državno in socialistično skupnost.

Socialistično samoupravljanje nima nič skupnega z zapadnoburžoaznim avtonomizmom, ki pomeni samo krepitev separatističnih lokalno-buržoaznih pozicij. Socialistično samoupravljanje nenehno razvija čedalje večjo moč in iniciativo ljudskih množic v korist in v imenu celotne socialistične družbe, celotne naše države.

Živeli revolucionarni sklepi zvezne Ljudske skupščine.

Živel voditelj naše socialistične revolucije tovariš Tito.

Ljudski odborniki z navdušenim odobravanjem sprejmejo resolucijo.

Ker je dnevni red izčrpan, predsednik zaključi zasedanje ob 19.50.

Tajnik:

Resnik Julijana

Predsednik:

Krivie Vladimir

Overitelja:

1. Slapničar Jože
2. Ing. Letonja Emilija